

Takva

MÜSLÜMANLARDA
YAHUDİLEŞME
— 8 —

Ekim 2023
34. Sayı

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

İslami Eğitim Dergisi

GEREKSİZ
DETAYCILIK

Bilal Özbüğday

Takva

Ekim 2023 | Rebiülevvel 1445

İçindekiler

23

Kocan Olarak Ben Seni Anlıyorum

Ayşe Ebrar

11

Yakıtı İnsan ve Taş...

Salih Bağırhan

30

Her Hak Sahibine
Hakkını Ver!

Burak Gültepe

17

Kâfırları Dost Edinmenin Kısımları

Hüseyin Oral

37

Hucurat Suresi
Tefsiri

Muhammed Fırat

40

Veri, Bilgi,
Büyük Veri

Burak Eryılmaz

Yayın Türü

Yerel süreli / Bir ayda bir yayınlanır.

Dergi içerisinde Yer Alan Yazılardan
İlgili Yazar Mesuldür.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfi-ret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

Müslümanların geçmiş ümmetler içerisinde hallerini en ince ayrıntılarıyla okumaya ve anlamaya çalışmaları gereken topluluk Yahudi-ler'dir. Rabbimiz bizlere diğer ümmetlere nazaran onlar hakkında çok fazla detay aktarmaktadır. Yahudilerin ve geçmiş ümmetlerin özelliklerinden biriside de gereksiz ve aşırı detaycı olmalarıydı. Bu ayki yazımızda bunu ele alacağız inşallah.

Müminler olarak üzerimize vacip olan davranış kafirleri sevmememiz, Onlara buğzetmemiz, düşman olmamız ve onları kerih görmemizdir. Bu amellerin tam aksini yapan kimselerin İslâm şerati açısından hükmü nedir? İşte bu bölümde bu sorunun cevabı üzerinde duracağız.

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız dileği ile...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editör

GEREKSİZ DETAYCILIK

Bilal Özbuğday

Hamd, bizlere geçmiş ümmetleri anlatarak ibret almamızı murad eden Allah'a, salat ve selam ise tüm peygamberlerin sonuncusu olan, hayatı ile bizlere yol gösteren Muhammed'e (sav) olsun.

Müslümanların geçmiş ümmetler içerisinde hallerini en ince ayrıntılarıyla okumaya ve anlamaya çalışmaları gereken topluluk Yahudilerdir. Rabbimiz bizlere diğer ümmetlere nazaran onlar hakkında çok fazla detay aktarmaktadır. Onların yaşadığı her bir aşamadan dersler çıkarmak gerekir. Bu ders çıkarma salt bir okuma ve sadece Yahudileşmeme gayreti ile sınırlı kalmamalıdır. Aynı zamanda biz Müslümanların İslami hareket anlayışlarına da sirayet etmelidir.

Rasulullah'ın (sav) ümmeti olarak Allah tarafından kendisine çok büyük nimetler verilmiş bir ümmetiz. Son ümmet olmak, son peygambere ümmet olmak Allah tarafından bizlere verilmiş nimetlerdir. Bizlere bizden önce yaşamış olan ümmetlerin hallerinin Rabbimiz tarafından anlatılması büyük bir nimettir. Aslında bu kavimler ile daha iyiye, daha güzele ulaşmak, daha güzel kulluğa ulaşmak ve bu imkânın Rabbimiz tarafından verilmesi söz konusudur ki bu elbette büyük bir nimettir.

Yahudilerin ve geçmiş ümmetlerin özelliklerinden birisi de gereksiz ve aşırı detaycı olmalarıydı. Bu özellik bizlerin de sakınması gereken bir vasıftır. Çünkü övülmeyen, aşırı ve gereksiz detaycılık insanın amel etmesine bir mani, bir engeldir. Yahudilerde de bu övülmeyen detaycılık hastalığı mevcut idi.

Hemen hemen herkes tarafından bilindiği şekliyle Rabbimiz Yahudilerden bir inek kesmelerini istemişti. Ancak onlar bu emri neredeyse yapamayacaklardı. Burada göz önünde bulundurmamız gereken şey onları bu amelden alıkoyanın onların detaycılıkları olduğudur.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

“Hani Musa kavmine, 'Allah, size bir sığır kesmenizi emrediyor' demişti. Onlar da, 'Sen bizimle eğleniyor musun?' demişlerdi. Musa, 'Kendini bilmez cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım' demişti.

'Bizim için Rabbine dua et de onun nasıl bir sığır olduğunu bize açıklasın.' dediler. Musa şöyle dedi: “Rabbim diyor ki: O, ne yaşlı, ne körpe, ikisi arası bir sığırdır. Haydi, emrolunduğunuz işi yapın.”

Onlar, “Bizim için Rabbine dua et de, rengi neymiş? açıklasın” dediler. Musa şöyle dedi: “Rabbim diyor ki, o, sapsarı, rengi, bakanların içini açan bir sığırdır.” dedi.

“Bizim için Rabbine dua et de onun nasıl bir sığır olduğunu bize açıklasın. Çünkü sığırlar, bizce, birbirlerine benzetilmektedir. Ama Allah dilerse elbet buluruz” dediler.

Musa şöyle dedi: “Rabbim diyor ki; o, çift sürmek, ekin sulamak için boyunduruğa vurulmamış, kusursuz, hiç alacası olmayan bir sığırdır.” Onlar, “İşte, şimdi tam doğrusunu bildirdin” dediler. Nihayet o sığırı kestiler. Neredeyse bunu yapamayacaklardı.”¹

Yahudiler Rablerinin kendilerinden istediği emri yerine getirmemek için sordular da sordular. Niyetleri işi daha iyi yapmak için soru sormak değildi. Anlamadıklarından ya da gerekli olduğundan da değildi bu soru sormaları. Ancak direktmek içindi. Laf olsun diyeydi. Emir kendilerine ağır gelmişti. Bu sebeple buna icabet etmek istemiyorlardı. Ancak Rabbimiz hallerini çok iyi bildiğinden dolayı Yahudiler sordukça Rabbimiz emri daha da artırdı, zorlaştırdı. Nerede ise yapamayacaklardı ki son anda son bir hamle ile yapabildiler.

¹ (2/ Bakara 67-71)

Bir de işgüzarlıklarını devam ettirerek, sanki bu konuda samimiymiş gibi yaparak Musa (aleyhisselam) kesilecek ineğin son özelliklerini zikrettiğinde “Şimdi işte hakkı getirdin” dediler. Hâlbuki ilk söylediğinde de Musa (aleyhisselam) hakkı getirmişti. Ancak cehaletlerinden ve yapıyormuş gibi yapmacık hareketlerinden dolayı son gelenin hak olduğunu söylediler. Emir en başından beri apaçık ortadaydı. Ancak onlar işin içinde bir karmaşıklık var gibi iddia ettiler.

Yahudiler peygamberlerine sordukları sorular ya da kendilerine gelen emirleri kabullenmek yerine münakaşa ederler, ihtilafa düşerler ve emirleri yerine getirmezlerdi. Yerine getirmemek için de çeşitli bahaneler, sorular ve detaylar ile olayı mecrasından saptırmaya çalışırlardı. İşte bu onların helakine sebep oldu.

Yahudilerin bu kıssasından çıkarılacak olan ders; onların gereksiz detaycılığa dalmaları, gereksiz sorular sormaları neticesinde amellerden mahrum kalmalarıdır.

Peki, bugün bizim Müslümanlarda, bizim müntesibi olduğumuz ümmetin içerisinde Yahudilerin bu vasfı ve sıfatı yok mudur? Elbette bizlerin içerisinde de Yahudilerin bu ayetlerde öne çıkan ve buna benzeyen vasıfları vardır.

Gereksiz detaylara girmek, bu detaylarda boğulmak, faydası olmayan, emelleri artırmayacak teorisel gündemler içerisinde bocalamak, olmamış olayları varsayımlar ile tahlil etmek, sürekli selefimizin olmadığı konularda konuşmak, vakıası olmayan, lazım olmayan şeyler üzerinde soru sormak ve sonrasında ortaya çıkan cevaplar ile tekrar ihtilaflar etmek özellikle son dönem tevhid ehli camianın içerisinde yaygın bir hal almıştır.

Elbette işi iyi yapmak adına, önümüzde var olan bir olay üzerine onu güzelleştirmek için sorular sormak ihsandan sayılabilir. Ancak olmayan meseleler ve amel etmek adına değil de laf olsun diye soru sormak ve soruları çoğaltmak, detaylarda boğulmak Yahudilerin bir vasfıdır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِنْ تُبَدَّ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبَدَّ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

“Ey iman edenler! Size açıklandığı takdirde, sizi üzecek olan şeylere dair soru sormayın. Eğer Kur'an indirilirken bunlara dair soru sorarsanız size açıklanır. (Hâlbuki) Allah onları bağışlamıştır. Allah, çok bağışlayandır, halimdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir).”²

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ

“Sizden önceki bir millet o tür şeyleri sordu da sonra o yüzden kâfir oldu.”³

Bu ayetin nüzul sebebi ile ilgili rivayet şu şekildedir;

Ali İmran suresindeki hac ayeti⁴ indiğinde sahabeden birisi gelerek Rasulullah'a (sav) “Her yıl mı haccedeceğiz ey Allah'ın Rasulü!” diye sordu. Efendimiz bu sorudan hoşlanmadı. Daha sonrasında aynı kişi iki defa daha ısrarla soruda ısrar etti. Bunun üzerinde **“Hayır, eğer ben evet deseydim her yıl hacca gitmeniz zorunlu olurdu.”** dedi. Bu rivayet Müslim'de geçmektedir.

² (5/ Maide 101)

³ (5/ Maide 102)

⁴ (3/ Ali İmran 97)

Bir başka hadiste ise Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ اللَّهَ كَرِهَ لَكُمْ ثَلَاثًا: قِيلَ وَقَالَ، وَإِضَاعَةَ
الْمَالِ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ

“Allah Teâlâ üç şeyi sizler için kerih gördü; Kıylu-kal, malı zayi etmek ve çok soru sormak.”⁵

Yine Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

“Herhangi bir konuyu size emredip yasaklamadığım sürece, siz de beni kendi halime bırakın. Sizden önceki ümmetleri çok soru sormaları ve peygamberlerine karşı münakaşaya dalmaları helâk etti. Size herhangi bir şeyi yasakladığım zaman ondan kesinlikle sakının, bir şeyi emrettiğimde de onu, gücünüz yettiği ölçüde yerine getirin.”⁶

Sahabîler Rasulullah'a (sav) sorular sordular. Soruda öylesine aşırı gittiler ki, bir gün minbere çıkıp (öfkeyle) **“Sorun, her sorunuza cevap vereceğim”** dedi. Cemaat bu sözü işitince korkuyla başlarını öne eğdiler. Başlarına mühim bir hadise gelmekte olmasından korktular.”

Enes (ranh) devamla dedi ki:

“Ben sağıma soluma bakmaya başladım. Bir de ne göreyim, herkes elbisesini başına sarmış ağlıyordu. Derken, münakaşa ettiği zaman, babasından başka birisine nispet edilen bir kimse ilk konuşan oldu. “Ey Allah'ın Rasulü! Babam kimdir?” dedi.

Rasulullah (sav) **“Baban Huzafedir”** buyurdu. Ömer (ranh) ise “Rabb olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, peygamber olarak da Muhammed'den razıyız. Fitnelerden Allah'a sığınırız” dedi.

Rasulullah (sav) **“Hayır ve şer her ikisinin de bugünkü kadar bol indiğini hiç mi hiç görmedim. Bana cennet ve cehennem gözle görülecek hale getirildi ve onları şu duvarın önünde gördüm”** dedi.⁷

Bir rivayette ise şu ziyade vardır;

“... Bunun üzerine şu ayet indi:

“Ey iman edenler! Size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın. Kur'ân indirilirken onları sorarsanız size açıklanır, (ama üzülsünüz). Allah sorduğunuz şeyleri affetmiştir. Allah bağışlayandır, halimdir. Sizden önce bir millet onları sormuştu. Sonra da onları inkâr etmişlerdi.” (Maide 101-102).

Yahudilerin vasıflarından sakınmak adına çok soru sormak ile birlikte aynı zamanda bizim şeriatimiz de gereksiz soru sorma ve gereksiz detaylara girmeyi yasaklamıştır. Yani bu konu sadece Yahudilerin vasıflarından kaçınmak adına değil, kendi şeriatımıza muhalefet etmeme adına da dikkat etmemiz gereken bir husustur.

İslam şeriatı yaşanılabilir, güncel, vakia ile uyumlu, karşılığı olan bir şeriattır. Olmayan olaylar ile uğraşmak İslam dininin pratik olmadığını zannetmektir. İslam şeriatı, güncel ve pratik olmasından kaynaklı yaşanan olaylar ile alakalı olarak olaylar üzerine peyderpey inen bir şeriattır. İslam'a göre vakıdan uzak konular ile uğraşmak abes ile iştigaldir.

⁵ (Buhari)

⁶ (Buhari-Müslim)

⁷ (Buhari-Müslim)

Örneğin Bedir savaşındaki esirler ile ilgili olan olaylara bakacak olursak savaşa girilmiş, zafer elde edilmiş ve esirler ele geçirilmiş olmasına rağmen hâlâ esir ahkâmının inmediği dikkatimizi çekecektir. Bizlerin penceresinden değerlendiresek belki de -haşa- Rabbimiz geç kaldı zannederiz. Ancak durum öyle değildir.

O savaşa gidenler bizler ve bizim topluluklarımız olsaydı muhtemelen henüz hicret gerçekleşmeden ele geçirilen esirlerin ne yapılacağı tartışılmaya başlanırdı.

Hicret gerçekleştikten sonra Müslümanlara cihad konusunda izin verildi. Bu izinden sonra kâfirler ile savaşa dair tüm ahkâmı Rabbimiz hemen indirebilirdi. Ancak bunu yapmadı. Savaş yolculuğu başladığında yapabilirdi, yapmadı. Esirler ele geçirildiğinde Rabbimiz konu hakkındaki emrini peygamberine indirebilirdi. Bunu da murad etmedi. Rasulullah (sav) ahabî ile istişare etti. İstişare neticesini uyguladı ancak Allah Teâlâ'nın muradı ile örtüşmedi. Bunun üzerine vahiy indi. Artık ihtiyaç tamamen vuku bulmasına rağmen dahi henüz vahiy inmemişti, sonrasında indi.

İşte bu durum şeriatın ne kadar da boş ve manasız işleri tartışmaktan uzak olduğunu, insanların ihtiyaçları üzerine indiğini göstermektedir. Şeriatın, vahyin gündeminde vakıası, günceli olmayan hususları konuşmak, tartışmak, gereksiz detaylara girmek yoktur. Bilakis hakikatler, gerçekler ve pratikler vardır.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ أَكْبَرَ الْمُسْلِمِينَ جُرْمًا مَنْ سَأَلَ عَنْ شَيْءٍ لَمْ يُحَرِّمْ، فَحَرَّمَ مِنْ أَجْلِ مَسْأَلَتِهِ

“Müslümanların cürüm yönüyle en büyüğü o kimsedir ki, haram edilmemiş bulunan bir şeyden soru sorar da onun sorusu üzerine o şey haram kılınır.”⁸

Yine bir başka hadiste ise Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ، قَالَهَا ثَلَاثًا

“Sözde ve işte ince eleyip sık dokuyan, haddi aşan kimseler helâk oldular.” Bu sözü üç kez tekrar etti.⁹

Bu delillerden ve rivayetlerden anlaşılması gereken detaycılık, ihсандan dolayı yani işi daha iyi yapmak için değil de zora sokmak için yapılan detaycılık ve soru sorma ahlakıdır. Asıl kastedilen budur. Çünkü gereksiz soru sorma ahlâkı detaycılığı, detaycılık ise gereksiz soru sormayı gerektirir bir husustur.

İbni Abdil Berr (rahimehullah) şöyle der: “Bir kimse ilme arzusu ve bilgisizliğini gidermek isteği, dini bakımdan bilinmesi gereken bir konuyu anlamak hakkında soru soracak olursa, bunda bir sakınca yoktur. Çünkü cahilliğin çaresi soru sormaktır. Kim de işi yokuşa sürmek veya bilgisini artırmak kastı ya da öğrenmek amacı olmaksızın soru soracak olursa, işte az da olsa, çok da olsa soru sorması helal olmayan budur.”

⁸ (Buhari)

⁹ (Müslim)

Ne amaçla söylendiğini bilmediğim ancak “Şeytan ayrıntıda gizlidir.” cümlesi zannımca bizim tarafımızdan detaylarda boğulmanın şeytanın ağına takılma olacağı olarak değerlendirilirse daha doğru bir şey yapılmış olacağıdır. İnsanlar detaycı olmayı zekilik, şüphecilik ve sorgulamacılık ile bir tuttuklarından iyi bir şey yaptıklarını zannedebilirler. Bundan dolayı bir meselenin özünü anlamanın detaylarda saklı olduğunu sanabilirler. Ancak durum pek de böyle değildir.

Örneğin günümüzde genelde Müslümanlar özellikle akide ile alakalı meselelerde aşırı bir şekilde detaycılığa gitmektedirler. Sürekli kâfir olma korkusu ile insanlar detaycılığa yönelmektedirler. Ancak sürekli kâfir olacağım korkusu ile vesveselenmek doğru bir şey değildir. Çünkü Rabbimiz dini tamamiyle açıklamış ve insanlara peygamberler aracılığıyla daha da yaşanır ve açık hale getirmiştir. Sürekli vesveselenmek ve detaylarda boğulmak din açısından çok düşünceli olduğundan değil, yerilen vesvese sahibi olduğundan kaynaklanmaktadır. Böyle düşünerek sürekli detaycı davranmak dolaylı olarak Rabbimize zalim demektir aslında. Çünkü bizi bize aktarmadığı bir şeyden hesaba çekmesi, kâfir olunacak bir konuya kitabında değinmemesi ve peygamberinin sünnetinde bize o konuyu anlatmaması onun -haşa- adalet vasfını zedeler. Ancak durum böyle değildir. Rabbimiz her şeyi izah etmiş izah etmediğinden ise bizleri sorumlu tutmayacaktır.

Olmamış olaylara dalmak ne kadar da kötüdür. Çünkü olmamış olaylara dalmak bizleri amel etmekten alıkoyar. Sonrasında ise varsayımlar ile ortaya çıkan fikirlerin ve tezlerin ihtilaf etmesine, netice olarak da ihtilafların, güç ve kuvveti dağıtmasına yol açar.

Bu bağlamda selefin konuşmadığı şeyleri konuşmak ya da selefin konuştuğu ancak günümüzde karşılığı olmayan şeyleri konuşmak da doğru değildir. Selefe sorular sorulduğunda bunun meydana gelip gelmediğini sorarlar sonrasında meydana gelmiş bir durum ise cevap verirler, konuşurlardı.

Darimi Müsned'inde Hz. Ömer'in bu tavrına yer verir.

Darimi Zühri'den aldığı bir rivayette ise, kendisine bir soru sorulduğunda Zeyd b. Sabit el-Ensari, “Böyle bir şey oldu mu?” diye sorardı. Eğer onlar “Evet oldu” derlerse o konuda bildiğini söylerdi. Eğer “Olmadı” derlerse “Bırakın da olsun” derdi.

Ammar bin Yasir'den aldığı bir rivayette ise Ammar'a bir soru sorulmakta, Ammar “Böyle bir şey meydana geldi mi?” diye sorduğunda “Hayır” cevabını alınca, “Bırakın meydana gelsin. Meydana geldiğinde onu halletmek için hemen harekete geçeriz” karşılığını vermektedir.

Yukarıda zikredilen ayet ve rivayetler ayrıca İslam dininin sadece bir akideden ibaret olmadığına da vurgu yapmaktadır. Soru sormanın bir adabı olduğunu ve adaba riayet edilmesi gerektiğini de bu rivayetlerden anlayabiliriz. İslam dini sadece bir inanç ortaya koymak ile yetinmez. Kuşatıcı olmasından ötürü insan ilişkileri ve adaba yönelik de öğretilerini bize sunar.

Bu husus ile ilgili olarak Seyyid Kutub (rahimehullah) bu ayetin¹⁰ tefsirinde şu açıklamalara yer vermektedir;

¹⁰ (Maide 101. ayet ile ilgili)

“Kur'an-ı Kerim, sırf bir akideyi yerleştirmek, sırf bir yasa koymak için gelmemiştir. Akide ve yasa ile beraber, bir ümmeti eğitmek, bir toplum meydana getirmek, kendisinin öngördüğü bir akıl ve ahlâk sistemine göre insanları oluşturmak ve yetiştirmek için gelmiştir. İşte bu nedenle onlara soru sormanın adabını, araştırmanın sınırlarını ve öğrenmenin yolunu göstermektedir. Mademki, bu şeriati gönderen ve gaybtan haber veren yüce Allah'tır. Öyleyse kulların, bu şeriatin hükümlerinin öz olarak veya detaylı biçimde gönderilmesini, bu gayba ilişkin konuları açıklayıp açıklamamasını Allah'a bırakmaları, O'na karşı terbiyelerini takınmalarının gereğidir. Kulların bu konuda, herşeyi bilen ve hepsinden haberi olan Allah'ın belirlediği sınırlamalara bağlı kalmaları gerekir. İlahî hükümlerin kapsamını daraltarak kendilerini zora koşmamaları, ihtimaller ve faraziyelerin peşine düşmemeleri lazımdır. Allah'ın kendilerine açıklamadığı ve onların hiç bir zaman elde edemeyeceği gayb konularını aydınlatmaya kalkışmalarını gerekir. İnsanın gücünü ve kaldıracabileceği yükü en iyi bilen Allah'tır. Allah insanlar için güçlerinin sınırlarını aşmayan kanunlar koyar. Onlara yapılarının kaldıracabileceği, gayb konularını açıklar. Allah'ın özet olarak verdiği ve kapalı bıraktığı birtakım işler, konular olabilir. Bunların böyle Allah'ın dilediği biçimde bırakılması, insanlara hiçbir zarar getirmez. Fakat peygamber döneminde ve Kur'an'ın inmeye devam ettiği sırada bu tür konularla ilgili soru sormak, bazı kişilerin hoşuna gitmeyen, herkese zor geldiği gibi kendilerinden sonra gelecek olan nesillere de zor gelebilecek konuların belli hükümlere bağlanmasına neden olabilirdi.”¹¹

Rabbim bizleri amel eden, vakıasını tahlil eden Müslümanlardan eylesin.

Selam ve dua ile...

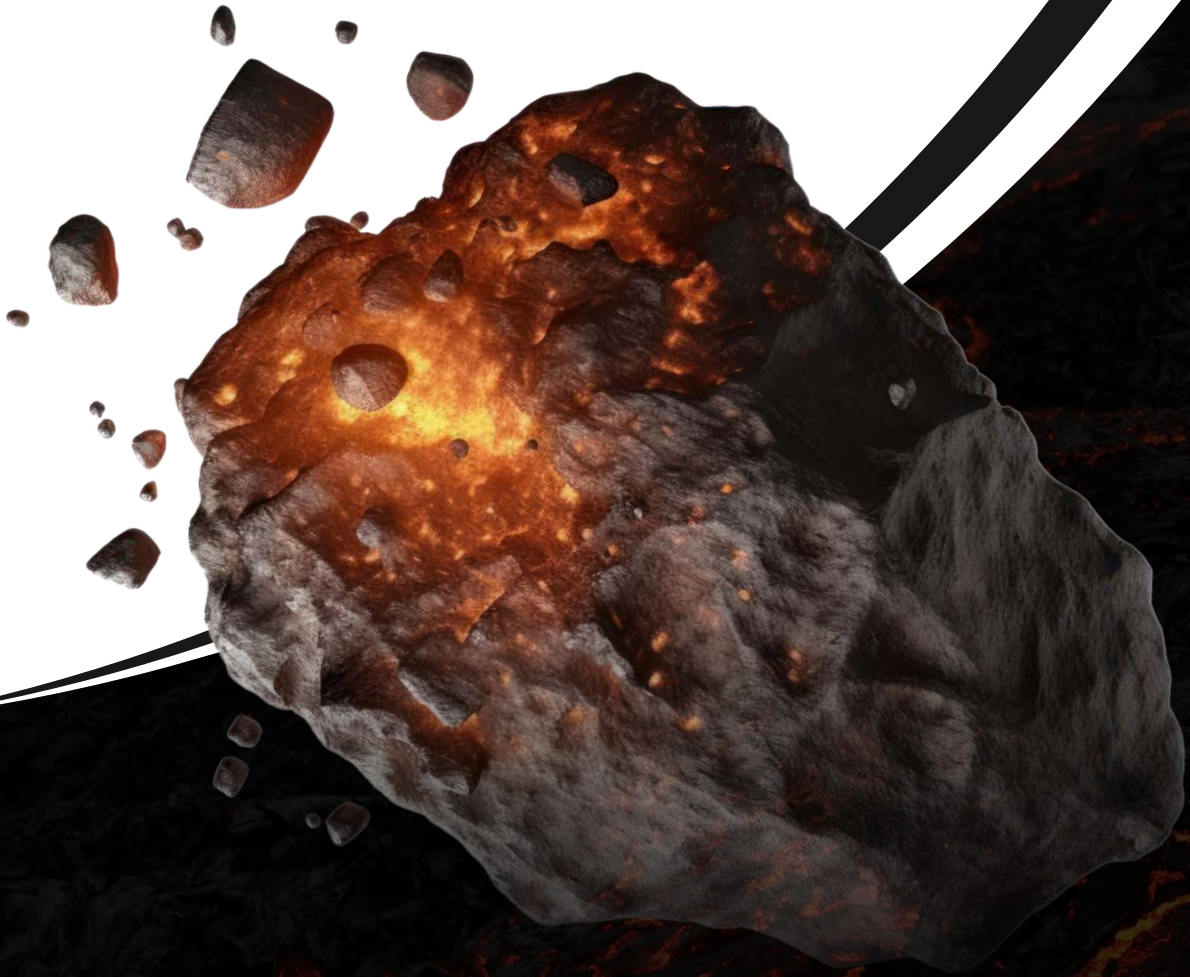
¹¹ (Fizilalil Kur'an)

YAKITI İNSAN VE TAŞ...

Salih Bağırhan

Allah'a hamd, Rasulüne salat ve selam olsun.

Allah'ın (cc) insanoğluna vermiş olduğu en büyük nimetlerden birisi de evlat, çocuk nimetidir. Tabii ki evladın kişiye ahirette nimet, bir fayda olabilmesi için yavrumuzu/ciğerparemizi şirk, küfür, isyan gibi ortamlardan koruyabilmek, ona islâm akidesini öğretmek ve üstün ahlakî bir terbiye vermekle mümkün olur.

Eğer bu şekilde yavrularımızı koruyabilirsek nimet olur. Aksi takdirde bize fitne/imtihan olur. Nitekim Allah cc şöyle buyurmaktadır:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

“Mallarınız ve çocuklarınız sizin için ancak bir imtihandır; büyük mükâfat ise Allah'ın katındadır.”¹

Eğitimde Gençliğin önemi

Bütün dinler kendi inançlarını devam ettirebilmek için çocukların eğitimine büyük önem gösterirler. Kaliteli ve kalifiye gençlerin olduğu bir topluluk/cemaat hedefleri olan ve başarıya istekli olan bir topluluktur. Nitekim Nebi (sav) Mekke'de kendisine risalet verildiğinde Daru'l Erkam'da birçok genç sahabiyi eğitmiş ve hepsini potansiyellerine göre islâm davasında kullanmıştır. Kiminin cesaretinden, kiminin malından, kiminin de zekasından faydalanmıştır. Ve İslam büyük kitlelere ulaşmıştır. Bu gençlerden bazıları şunlardı:

- Ali (ra) İslâm'ı büyük bir dirayetle kabul ettiğinde henüz 10 yaşında bir çocuktü.

- Efendimizin azad ettiği kölesi Zeyd bin Harise (ra) iman ettiğinde 15 yaşındaydı. Peygamberimizi Tâiflilerin taşlarına karşı vücudunu siper ederek korumaya çalıştığı esnada genç ve yiğit bir delikanlıydı.

- Ömer'in (ra) oğlu Abdullah (ra), İslâm ile şereflediği zaman 10 yaşlarındaydı. 13 yaşlarında iken Uhud Savaşı'na katılmak istemiş, ancak çok genç olduğu için Allah Rasulü (sav) izin vermemişti. Daha sonra büyük âlimler safının en başına geçerek en çok hadis rivayet eden ikinci sahabe olma şerefini elde etti.

- Abdullah bin Hişâm (ra) Peygamber Efendimize (altı yaşındayken) yetişmiş idi. Annesi Zeyneb bint-i Humeyd onu (Mekke fethinde) Rasulullah (sa) Efendimize götürüp:

“Ya Rasulallah! Oğlumdan müslüman olduğuna dair bey'at al!” dedi. Rasulullah (sav):

“O daha küçük!” buyurdu ve başını sıvazlayarak Abdullah'a dua etti.

Abdullah bin Hişâm (ra) ileriki yaşlarında çarşıya çıkar, gıda maddeleri satın alırdı. İbn Ömer ile İbn Zübeyr onu çarşıda görünce hemen yanına varıp:

“Bizi de bu mala ortak et! Zira Allah Rasulü (sav) senin için bereket duasında bulundu.” derlerdi.

Abdullah da onları ortak ederdi. Bazı zaman olurdu ki, tam bir deve yükü kâr elde eder ve onu evine gönderirdi.³

¹ (8/Enfal 28)

² (İbn Hişâm)

³ (Buhari)

Cafer bin Ebî Tâlib (ra) Mute'de şehid edildiğinde otuz üç yaşındaydı. Demek ki Habeşistan'a hicret edip Necaşi'nin huzurunda müslümanları temsilen ilim, hikmet ve cesaretle konuştuğunda 17 yaşlarında bir delikanlı idi.

- Abdullah bin Mes'ud ve Zübeyr bin Avvâm (ra) 16 yaşlarında müslüman olmuşlardır.

- Abdurrahman bin Avf ve Sa'd bin Ebî Vakkas (ra) ise 17 yaşlarında imanla müşerref olmuşlardır.

- Allah Rasulü'nün damadı Osman bin Affan, yaşadığı takva hayatıyla “üm-metin emini” diye yad edilme şerefine nail olan Ebu Ubeyde bin Cerrah ve adaletiyle çağları aydınlatan Ömer (ra) iman ettiklerinde 25 ile 31 yaş civarındaydılar.

- En çok hadis rivayet eden sahabelerden Câbir bin Abdullah (ra), İkinci Akabe Bey'atî'ne katıldığında 15 yaşlarında idi.

- Peygamber Efendimiz'e hizmet eden Enes (ra) şöyle demiştir:

“Allah Rasulu (sav) Medine'ye geldi. O'nun ashâbı içinde Ebu Bekir'den başka saç ve sakalında beyazlıklar olan kimse yoktu. Ebu Bekir de saç ve sakalını kına ve ketem bitkisiyle boyamıştı.”⁴ Ebu Bekir (ra), hicret eden sahabilerinin en yaşlısı idi...”⁵

- Amr bin Cemuh'un oğlu Muâz (ra), kabilesindeki müslüman gençlerle anlaşarak, bir gece babasının putunu gizlice civarda bulunan pislik çukuruna attı. Sabahleyin bu hali gören Amr, dehşet içerisinde kalarak putunu çukurdan çıkardı. Temizleyip güzel kokular sürerek yerine koydu. Aynı hadise birkaç gün daha teker-rür edince, putun kendisini müdafaa etmesi için boynuna kılıcını astı. Ertesi gün putunu tekrar çukurda gören Amr, ibadet ettiği cansız nesnenin kendini korumaktan bile aciz olduğunu anladı. Şirk karanlığından İslâm'ın nurlu sabahına uyandı. Daha sonra da kavmini İslâm'a teşvik etti.

- Rasulullah (ra) Medine'ye hicret ettiğinde, Zeyd bin Sâbit (ra) 11 yaşında bir yetimdi. Kendisi şöyle anlatır:

“Rasulullah (ra) Medine'ye geldiğinde beni huzuruna götürdüler. Efendimiz beni sevdi ve beğendi. Oradakiler:

“–Ya Rasulallah! Bu, Neccâroğulları'ndan bir gençtir. Allah'ın Sana inzâl buyurduğu surelerden on yedi tanesini ezbere biliyor!” dediler. Bu durum Peygamber Efendimizin çok hoşuna gitti...”⁶

- Zeyd (ra) şöyle anlatır:

“–Ben de Bedir Gazvesi'ne katılacağım.” diyerek Efendimizin huzuruna çıktı. Ancak Allah Rasulü (sav) 13 yaşındaki bu çocuğun savaşa katılmasına izin vermedi.

- Yine büyük İslam alimi ve en çok hadis rivayet eden sahabilerden Abdullah bin Abbas (ra) Peygamber Efendimizin vefatında henüz 13 yaşında idi.

⁴ (Buhari)

⁵ (Buhari)

⁶ (Ahmed)

Günümüzün Firavunları

Günümüzün zalim firavunları çocuklarımızı madden öldürmemektedir ancak zihinlerini ve fikirlerini İslam dışındaki dinlerle değiştirerek öldürmekten betmektedirler. Bu batıl yolda tüm mal ve güçlerini sarf etmektedirler. Batıl savunucularının bu uğraşı ve mücadelesi Rasulullah (as) zamanında nasılsa bu zamanda da aynıdır. Gaye ve amaç İslam neslinin ilerlemesini ve büyümesini engellemektir. Rabbimiz teala Mekke müşriklerden bahsederken şöyle buyurmaktadır:

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

“Gerçek şu ki, küfredenler, (insanları) Allah'ın yolundan engellemek için mallarını harcarlar; bundan böyle de harcayacaklar. Sonra bu, onlara yürek acısı olacaktır, sonra bozguna uğratılacaklardır. İnkâr edenler sonunda cehenneme sürülüp toplanacaklardır.”⁷

Mukâtil ve Kelbi şöyle demektedirler: “Bu ayet Bedir Günü, kâfirlerden, kâfirlere yemek yediren kimseler hakkında nazil olmuştur ki bunlar, Kureyş'in ileri gelen on iki kişisidir.”

Said İbn Cübeyr ve Mücâhid ise şöyle demiştir: "Bu ayet, Ebu Süfyân ve onun Uhud günü Muhammed'e (as) karşı harbetmek için harcadığı malları hakkında nazil olmuştu. O, Araplardan meydana getirdiği ordunun dışında, Habeşlilerden de iki bin kişi kiralamış ve onlara, kırk okka infakta bulunmuştu. Bir okka, kırk iki miskaldır."

⁷ (8/Enfal 36)

Daha sonra Allah (cc) onların bu malı insanları Allah'ın yolundan alıkoymak için infak ettiklerini beyan buyurmuştur. Yani, onların bu harcamadan gayeleri, Rasulullah'a ittiba etmekten, yani onlara göre böyle olmasa dahi, Allah'ın yolundan men etmektir.

Daha sonra Allah (cc) **“Bundan böyle de harcayacaklar. Sonra bu, onlara yürek acısı olacaktır, sonra bozguna uğratılacaklardır. İnkâr edenler sonunda cehenneme sürülüp toplanacaklardır”** buyurmuştur. Yani "Bu infak yapılacak, ama neticesi yürek acısı olacaktır. Zira mal gidecek fakat maksat hâsıl olmayacaktır. Aksine onlar, er geç mağlup olacaklardır" demektir. Nitekim **"Allah şöyle yazmıştır: "Andolsun ki ben galip geleceğim, peygamberlerim de..."** buyurmuştur.⁸

İçinde yaşadığımız tağutî sistemin inancı ve eğitim politikası laik, demokrat ve Kemalizmdir.⁹ Çocukları bu inanç üzere yetiştirmeye önem göstermekle birlikte kişide ar/namus /ahlak bırakmaktadır. Ve bu her geçen gün daha da kötüye gitmektedir.

Rabbimiz iman edenlere emir buyurarak ne zaman yada ne şartlarda olursa olsun öncelikle kendilerini ve sonrası elinin altında bulunan kimseleri yakutî insan ve ateşten olan cehennem azabından korumasını emrederek şöyle buyurmuştur:

⁸ (58/Mücadele 21)

⁹ (Madde 2 – Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini, 1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ

"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun."¹⁰

İslam aileyi terbiye etme görevini asıl itibariyle evin babasına vermiştir. Bu sadece babayla sınırlı kalmayıp evin annesi de yardımcı olması gerekmektedir. Babanın ya da annenin ilk başta vereceği eğitim iman ilkeleri olması gerekmektedir.

Ayeti kerime minvalinde Allah Rasülü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hepiniz çobansınız ve hepiniz sürüsünden sorumludur. İnsanların başındaki imam (İslâm devletinin yöneticisi) bir çobandır ve o, onlardan sorumludur. Adam aile halkı üzerinde bir çobandır ve onlardan sorumludur."¹¹

Kimi ilim ehli şöyle demiştir: Yüce Allah'ın "Nefislerinizi koruyunuz" buyruğunun kapsamına çocuklar da girmektedir. Çünkü çocuk insanın bir parçasıdır. Tıpkı yüce Allah'ın: **"Kendi evlerinizden... yemek yemenizde size de bir sakınca yoktur"**¹² buyruğunda olduğu gibi diğer akrabaların bağımsız olarak anıldığı gibi, ayrıca bağımsız olarak anılmamışlardır. Kişi çocuğuna helâli ve haramı öğretir, masiyet ve günah olan işlerden uzak kalmasını sağlar ve buna benzer diğer hükümleri yerine getirir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Çocuğun baba üzerindeki hakkı ona güzel bir isim vermesi, yazı yazmayı öğretmesi ve ergenlik yaşına geldiği vakit onu evlendirmesidir."**¹³

Yine Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Hiçbir baba oğluna güzel bir terbiyeden daha üstün bir bağışta bulunmamıştır."**¹⁴

Amr b. Şuayb babasından, onun dedesinden rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Çocuklarınıza yedi yaşında namaz kılmalarını emrediniz. (Kılmazlarsa) on yaşında onları dövünüz ve yataklarını birbirinden ayırınız."**¹⁵ Bu hadisi hadis âlimlerinden bir topluluk rivayet etmiş olup bu Ebu Davud'un lafzıdır.

Yine Semura b. Cundub'tan şöyle dediğini rivayet etmektedir: Rasulullah (sav) buyurdu ki: **"Küçük çocuk yedi yaşına ulaştı mı ona namaz kılmasını emrediniz. On yaşına ulaştı mı kılmaması halinde onu dövünüz."**¹⁶

Aynı şekilde kişi aile halkına namaz vaktinin ve hilâlin görülmesine dayanarak oruca başlamanın farzîyetini ve orucu bitirmenin gereğini de haber verir.

Müslim'in rivayet ettiğine göre Rasulullah (sav) vitir namazını kıldıktan sonra: **"Kalk ey Âişe, sen de vitrini kıl"** dermiş.

Yine rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Geceleyin kalkıp namaz kılan, sonra hanımını uyandıran, eğer kalkamazsa yüzüne su serpen kişiye Allah'ın rahmeti olsun. Geceleyin kalkıp namaz kılan ve kocasını uyandıran, uyanmayacak olursa yüzüne su serpen kadına Allah'ın rahmeti olsun."**¹⁷

¹⁰ (66/Tahrîm 6)

¹¹ (Buhârî, Müslim)

¹² (24/Nur 61)

¹³ (Beyhâkî)

¹⁴ (Tirmizî)

¹⁵ (Ebu Davud)

¹⁶ (Ebu Davud)

¹⁷ (Beyhâkî)

Rasulullah'ın (sav): **"Odalarında (uyuyan) hücre sahibelerini de uyandırın"**¹⁸ buyruğu da bu kabildendir.

İşte bütün bunlar yüce Allah'ın: **"İyilik ve takva üzere birbirinizle yardımlaşın"**¹⁹ buyruğunun genel çerçevesi içerisine girmektedir.

Kur'an ve Sünnette Eğitimin Önemi ve Önceliği

İbn-i Ebî Şeybe'nin "el-Musannef" adlı eserinde şöyle geçer:

Abdulmuttalip ailesinden bir çocuk güzelce konuşmaya başlayınca Rasulullah (sav) ona yedi kere şu ayeti okutur, öğretirdi:

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

"De ki: 'Hamd, hiçbir çocuk edinmeyen, hâkimiyette ortağı olmayan, âcizlikten dolayı bir yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a mahsustur.' Sen O'nu tekbir ile yücelt."²⁰

Bazı rivayetlerde Furkan Suresi'nin başı olan şu ayetleri öğrettiği nakledilmiştir:

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا
الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا

"Âlemlere bir uyarıcı olsun diye kulu (Muhammed'e) Furkân'ı indiren Allah'ın şanı ne yücedir! O Allah ki, göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği kendisine ait olandır. Çocuk edinmemiştir. Hâkimiyetinde hiçbir ortağı da yoktur. O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir."²¹

Yine "Musannef"de geçtiği üzere Hüseyin'in (ra) oğlu İmam Zeynelabidîn (ra) çocuğuna:

آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ

"Allah'a iman ettim, tâğutu inkâr ettim" demeyi öğretirdi.

Velhamdulillahi rabbil alemin

¹⁸ (Muvatta)

¹⁹ (5/Mâide 2)

²⁰ (17/İsrâ 111)

²¹ (25/Furkan 1-2)

KÂFİRLERİ DOST EDİNMENİN KISIMLARI

Hüseyin Oral

Hamd müminlerin mevlası Allah'a, salat ve selam Rehberimiz
Muhammed Mustafa'nın (sav), âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Kâfirlere karşı sergilenmesi gereken berâ akidesine dair bazı açıklamalara yer verdikten sonra kâfirlere gerektiği gibi berâ uygulamayan aksine onlara vela gösteren kimselerin hükmüne dair bazı konulara temas etmek istiyorum.

Müminler olarak üzerimize vacip olan davranış kâfirleri sevmememiz, onlara buğzetmemiz, düşman olmamız ve onları kerih görmemizdir.

Bu amellerin tam aksini yapan kimselerin İslâm şeriatı açısından hükmü nedir? İşte bu bölümde bu sorunun cevabı üzerinde durulacaktır.

Müminin velası Allah'a, Rasulüne ve müminleredir. Allah'ın kesinlikle yasakladığı velayet ilişkisi; bir müminin velayetin hangi şekliyle olursa olsun, kâfirlere vela uygulamasıdır.

“Ey iman edenler! Eğer benim yolumda savaşmak ve rızamı kazanmak için çıkmışsanız, benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanlara sevgi göstererek, gizli muhabbet besleyerek onları dost edinmeyin. Oysa onlar, size gelen gerçeği inkâr etmişlerdir. Rabbiniz Allah'a inandığınızdan dolayı Peygamber'i de sizi de yurdunuzdan çıkarıyorlar. Ben, sizin saklı tuttuğunuzu da, açığa vurduğunuzu da en iyi bilenim. Sizden kim bunu yaparsa (onları dost edinirse) doğru yoldan sapmış olur.” (Mumtehine, 1)

“Ey iman edenler! Yahudileri ve Hristiyanları dost edinmeyin! Zira onlar birbirinin dostudurlar (birbirinin tarafını tutarlar). İçinizden onları dost tutanlar, onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğuna yol göstermez.” (Maide, 51)

“Ey iman edenler! Kendilerine Allah'ın gazap ettiği bir kavmi dost edinmeyin. Zira onlar, kâfirlerin kabirlerdekilere (onların dirilmesinden) ümit kestikleri gibi ahiretten ümit kesmişlerdir.” (Mumtehine, 13)

Yukarıdaki ayetlerden açıkça anlaşıyor ki Allah (cc) kâfirlerin hangi çeşidi olursa olsun onlara muvâlât ilişkisi üzere bulunulmasını şiddetle ve apaçık bir kesinlikle yasaklamıştır.

Muvâlâtın hangi çeşidi olursa olsun herhangi bir kâfire muvâlât gösterilmesinin kesinlikle haram olduğu ümmetin icması ile de sabittir.

Böyle davrananlar en büyük günahı (şirki) işlemiş ve kendini büyük bir tehlikeye atmış demektir.

Âlimlerimiz kâfirlere gösterilen vela davranışlarını iki kısımda değerlendirmişlerdir: Birinci kısım Muvâlât-ı Kübra (Büyük Muvâlât) ikinci kısmı da Muvâlât-ı Suğra (Küçük Muvâlât'tır.

Sahibini dinden çıkaran velayet davranışlarını büyük muvâlât, sahibini dinden çıkarmayan davranışları da küçük muvâlât kısmında zikretmişlerdir.

Bu bölümde kâfirlere karşı velayet ilişkisi üzere olan kimselerin durumunun iyi anlaşılabilmesi için ilk önce dinden çıkaran velayet ilişkisi üzerinde tafsilata ihtiyaç vardır. Bu kısım iyi anlaşılırsa bu amelleri işleyen kimselerin hükmü de daha iyi anlaşılacaktır.

Bilinmelidir ki kişiyi dininden eden vela ilişkisi deliller üzerinde yapılan araştırmalar ve incelemeler sonucunda şu dört ana başlıkta ifade edilmiştir.

* Kâfirleri küfürleri sebebiyle sevmek.

* Kâfirlerin küfrüne dil ile muvafakat etmek.

* Kâfirlerin küfrüne amel (davranış) ile tabi olmak.

* Kâfirlere küfürlerinde destek olmak veya müminlerin aleyhinde onlara yardımcı olmak.

Birinci Kısım: Kâfirleri küfürleri için yani sırf kâfir oldukları ya da İslam'dan başka bir dine mensup olanları kendilerine ait bazı dini ritüelleri yerine getirdikleri için sevmek. Hiç şüphesiz bu tutum kişiyi küfre sokar. Küfre razı olmak ümmetin icması ile küfürdür.

Bu tür sevgiyi kalpleri hasta olan bazı kimselerde görmek mümkündür. Hristiyanlara dinlerinin kolaylığından ötürü sempati duyarlar, laiklere daima akıl ve mantıkla hareket etmelerinden dolayı hayran olurlar, demokratlardan işlerinde karar verirken çoğulcu yaklaşımı baz almalarından dolayı hoşlanırlar, parlamenterleri Allah'a ve Rasulüne aykırı kanunlar koyarlarken hitabet veya cesaretlerinden dolayı överler, bu davranışların hepsi onlara gösterdikleri sevginin dışı yansımasıdır. Bunlar gibi kalbî amelleri işlemekten müminin son derece sakınması, kalpleri elinde bulunduran Allah'a (cc) sığınması gerekir.

Şeytan insanın damarlarında dolaşır. Mümine daima vesveseler vererek kâfirlere karşı bir sempati yerleştirmeye çalışır. Bunun içindir ki müminin kalbini daima yoklaması, şirkin ve küfrün insanın düşebileceği en iğrenç hal olduğunu hatırında tutarak Rabbi ile olan bağlantısını güçlendirmesi üzerine vaciptir.

Allah'a ve Rasulüne imanında samimi olan bir mümin böyle yaptığı sürece kalbinde küfre ve ehline karşı oluşabilecek en ufak meylin ve rızanın önüne geçmiş olur.

İkinci Kısım: Kâfirleri kalbinden inansa bile sadece dil ile söylediği sözlerle onaylamak veya küfür sözleri söylemek, onların küfre ait sözlerini tekrarlamaktır. Burada kişinin kalbine bakılmaz, telaffuz ettiği sözleri kendisini İslam dininin dışına çıkarmaya yeterlidir.

Süleyman b. Abdullah b. Abdulvehhab der ki:

“Bil ki Allah sana rahmet etsin; Şüphesiz insan müşriklerden korktuğu için veya onlara nezaketinden dolayı şirklerini benimsediğini açığa vurursa yahut kendisinden müşriklerin şerrini def ettiğini iddia ederek onlara şirklerinde uyarsa her ne kadar kalbinde onları sevmese ve buğz etse bile o da onlar gibi bir müşriktir. İslam'ı ve Müslümanları sevdiğini iddia etse bile kabul edilmez.”

Bir kimsenin alay ederek küfür sözleri söylemesi ümmetin icması ile küfür sayılmışken nasıl olur da ciddiyetle dünyayı ve içindekileri arzulayarak söylediği küfür sözleri küfür sayılmaz.

“Çünkü onlar eğer size muttali olurlarsa, ya sizi taşıyarak öldürürler veya kendi dinlerine çevirirler ki, o zaman ebediyen iflah olmazsınız.” (Kehf, 20)

Bu ayet eğer onlar size baskı yapar da siz de onların dinlerini onaylarsanız ebediyen kurtuluşa eremezsiniz şeklinde tefsir edilmiştir.

Dilleriyle küfrü ve şirki onaylayanların maslahat veya siyaset adı altında bunu yapıyor olmaları kendilerini hiçbir zaman temize çıkarmaz.

“(Ey Muhammed! O sözleri) söylemediklerine dair Allah'a yemin ediyorlar. Hâlbuki o küfür sözünü elbette söylediler ve müslüman olduktan sonra kâfir oldular. Başaramadıkları bir şeye (Peygambere suikast yapmaya) de yeltendiler. Ve sırf Allah ve Resûlü kendi lütuflarından onları zenginleştirdiği için öç almaya kalkıştılar. Eğer tevbe ederlerse onlar için daha hayırlı olur. Yüz çevirirlerse Allah onları dünyada da, ahirette de elem verici bir azaba çarptıracaktır. Yeryüzünde onların ne dostu ne de yardımcısı vardır.” (Tevbe, 74)

Bu batıl iddianın sahiplerine bu ayet tek başına yeterli bir delildir. Küfür kelimesinin telaffuzu niyete, kasta, amaca ve teville bakılmaksızın küfür kabul edilmiş ve ağzına alan kimseyi İslam'ın dışına çıkarıvermiştir.

Eğer yakın geçmişimize şöyle bir dönüp bakarsak siyaset ve maslahat adı altında kâfirlere vela uygulayarak nice küfür ve şirk amelleri işleyip küfür sözlerini pervasızca söylemeyi alışkanlık haline getirmiş taifelerin kendilerini saptırmakla birlikte tabilerini de uzak bir sapıklığa sürüklediklerini açıkça görürüz. Örneğin kendini İslâm'a nispet ettikleri halde demokrasinin savunuculuğunu yapanlar vardır. Demokrasi yıkıcı, bölüp parçalayıcı bir küfür ve şirk düzenidir. Aslı itibarıyla yaşamayı Allah'a vermemek üzerine kuruludur. Allah'a (cc) ait olan yasama yetkisini halka verir.

Dünyanın birçok ülkesinde İslam adını kullanarak sapan ve saptıran birçok siyasi parti vardır. Bu partilerin kadroları ve destekçileri küfrü ve kâfirliği methederler, kâfir ve müşriklere vela uygulayarak, kendileriyle içine düştükleri rezalet hakkında tartışıldığında ise “Biz bunu takiyye veya siyaset olarak yapıyoruz” derler.

Onların kendilerini böylesi geçersiz bahanelerle avutmaları ehlisünnetin icması ile sabit olan “Küfür sözü söyleyen kimse küfre girer” gerçeğini hiçbir zaman değiştirmesiz siyaset, takiyye ve maslahat iddiaları batıl iddialardan öteye geçmez.

Kâfirlerin batıl dinlerine ait olan paskalya veya noel gibi günlerinde bayramlarını tebrik etmek onların küfürlerine rıza anlamı içermesi açısından küfre götüren vela kapsamındadır.

İbni Kayyım Allah ona rahmet etsin bu konuyla ilgili şunları ifade eder:

Kâfirlere has olan şiarları kutlamak âlimlerin ittifakıyla haramdır. Mesela “Noel bayramınız mübarek olsun” demek gibi sözler, söyleyen kimse küfürden uzak olsa bile haram kılınmış amellerdendir. Kim bir kimseyi günahından, bidatinden veya küfüründen dolayı tebrik edecek olursa Allah'ın (cc) gazabına maruz kalır.

Dünya çapında kendisine âlim denilen Ramazan el-Bûti, Yusuf el-Karadavi gibi bazı belamlar kâfirlerin kendi şiarları olarak kutladıkları bayramlarını tebrik etmenin caiz olduğuna dair fetvalar vermektedirler.

Dil ile söylenen sözler açısından vela konusunu anlamaya çalıştığımız bu satırlarda kendini mevcut konjonktüre köle etmiş nice din tüccarının küfür sözü sayılan birçok ifadenin kullanılmasına cevaz vermeleri İslam ülkeleri diye adlandırılan ülkelerin içinde bulunduğu hazin durumu açıkça tasvir etmektedir.

Dinler arası diyalog söylemiyle ortaya çıkanlar, Yahudi ve Hristiyanların da cennete gideceklerini iddia edenler ve İslam ile diğer muharref dinler arasında şu anda bile pek bir fark olmadığını; aslında birleştikimizi söyleyenler dilleriyle asli kâfirlere vela uygulamakla beraber gönüllerini de onların hayranlığına kaptıran İslâm düşmanlarıdır.

İslam akidesi içerisine küfür ve şirk karıştırarak ehli-sünnet akidesini tümüyle ortadan kaldırmayı hedeflemektedirler. Bazıları da dinler arası diyalog söylemi belki tepki çeker diye dinlere saygı ifadesini kullanmayı tercih ediyorlar. Her ne ad ve taktik üzere olurlarsa olsun kullandıkları ifadeler İslam'ın aleyhine ve kâfirlerin lehinedir. Kâfirlere vela göstermiş oldukları için böylelerinin kâfirliğinde zerre kadar şüphe edilmez.

Üçüncü Kısım: Kâfirlerin küfrüne amel (davranış) ile tabi olmak.

Kafirlerin işledikleri her hangi bir küfür amelinde onlara uyanlar küfür ehline vela gösterme küfrünü işlemiş sayılırlar.

Korku veya maslahat gerekçesiyle beşeri kanunlarla hükmedenlerin durumu bu kısımda verilebilecek en güzel örneklerden biridir. Bu küfür ve şirke en fazla düşenlerden bazılarını sakındırma babında zikredilmesinde fayda görüyorum. Filistin'deki Hamas, Mısır'daki İhvan, Libya ve Tunus'taki kurulan mürted hükümetler adaleti istismar edip ülkelerini kalkındırmayı vadederek hakikatte insanların zihnine laik ve demokratik düşünce zehrini aşılamışlardır. Bu ve benzeri partiler demokrasi ve laiklik temeli üzerine kurulu oluşumlardır. Hiçbir zaman Allah ve Rasulü'nün şeriatı üzere ülkelerini yönetmeyi amaçlamazlar. Aksine Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmetmenin gerekliliğini savunur demokrasinin yılmaz bekçiliğini yaparlar.

“...Kim Allah'ın indirdiği (hükümler) ile hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.” (Maide, 44)

“...Hüküm sadece Allah'a aittir. O size kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf, 40)

Bu ayetler Allah'ın (cc) indirdiği sübutunda şek ve şüphe bulunmayan şer'i naslardır. Birileri tarafından ortaya atılmış fikirler ya da atasözleri değildir.

Yıllar boyunca ülkelerinde hükümeti elde bulundurmalarına rağmen Allah'ın yasalarından hiçbirini uygulamaz, Allah yolunda cihad adına hiçbir faaliyette bulunmazlar. Aynı zamanda kâfirlere işledikleri yasama faaliyetleriyle tabi olup uyum sağlayarak ve onların gittiği yolu kendilerine yol edinerek amelleriyle küfür ehline vela göstermektedirler.

Allah'ın indirdiği dinin doğru anlaşılması önünde daima engel teşkil edenler ve İslam'ı insanların hayatındaki bir yaşantı dini olmaktan çıkarmak için çaba sarfedenler böylesi kuruluşlardır. Müşrikleri ve Yahudileri huzur ve barış içinde yaşama gerekçesiyle yandaş edinirler. Bunu yaparken gerekçeleri dünya hayatının geçici menfaatlerini elde etmek ellerindeki dünyalıkları güvence altına almaktır. Korku ve maslahat silahına sarılmaları hiçbir zaman kendilerine yeterli bir delil sayılmadığından kendilerini küfür ve şirkten kurtarmayacaktır.

Tağutlar tarafından kendi görüş ve düşüncelerine destek maksadıyla sloganlar ve duyguları etkileyen konuşmalarla süsledikleri yürüyüşler ve mitinglere katılım sağlamak yine ameli olarak kâfirlere vela göstermek demektir. Karşılaştığı münkeri düzeltmekle mükellef olan müminin zaten böylesi faaliyetlerde bulunması düşünülemez. Bulunduğu mekanda Allah'a ve Rasulüne isyan, küfrün övülmesi, küfre ve masiyete davet gibi söz ve davranışlarla karşılaşacak olsa ya o münkeri değiştirecek ya da onların ortamını terk edecektir.

Kâfirlerin dinlerine ait olan bazı kıyafetlerin giyilmesi, Hristiyanların hac işaretinin takılması, kâfirlerin küfrünü simgeleyen rozetlerin, yüzük veya kolyelerin takılması kâfirlere amel ile uyulduğunu yani onların küfürlerine velayeti ifade eder.

Müminlerin kendi kıyafetlerinde özellikle de çocuklarına giydirdikleri kıyafetlere özen göstermeleri gereklidir. Çünkü nice küfre ve şirke ait semboller ve işaretler artık günümüzde çocuk kıyafetlerine, takılara, kullandığımız çanta ve ayakkabılara varınca-ya kadar birçok yerde kullanılmaktadır.

İslam'ın düşmanları her tarafı kendi sembolleriyle donatmayı hedefliyor. Aklımıza gelmedik yerlerden müminleri kendilerine hayran etmeye çabalıyorlar. Velasını Allah'a ve Rasulüne ve müminlere uygulayan berâsını da kâfir ve sapkın taifelere karşı tatbik eden müminler her asırda az ya da çok varlıklarını sürdürecekler Allah'ın izniyle vela ve berâ akidesini hem öğrenecek hem de tatbik edeceklerdir.

Bir sonraki yazıda dördüncü kısımdan devam etmek üzere Allah'a emanet olun.

Vesselam.

KOCAN OLARAK BEN SENİ ANLIYORUM

Ayşe Ebrar

Hamd yerleri ve gökleri yaratan gerçek mülkün sahibi kendisinden başka ilah olmayan Allah'a mahsustur. Salat ve selam gerek kendi döneminde gerekse kendisinden sonra kıyamete kadarki dönemde bütün insanlara peygamber ve önder olarak gönderilen Muhammed'e ailesine, ashabına ve hidayet üzere ona tabi olanların üzerine olsun.

Aşkı, ben bir erkek olarak seni kendimin bir parçası olarak görüyorum. Zira Allah Teâlâ bizlerin ilk atası olan Âdemi yaratıp cennete koyduğu zaman Adem orada yalnızlık çekti. Cennet, bütün güzelliklerle dolu olduğu halde babamız Adem, fitratı gereği sevincini ve duygularını paylaşacağı ona yoldaş ve teselli olacak bir eş yaratmasını Rabbinden istemişti.

“Allah Teala, Adem aleyhisselam'a kendisiyle huzur ve sükun bulacağı bir eş yaratmayı murad etti. Bunun üzerine onun sol alt kaburga kemiğinden (eğe kemiğinden) bir filiz gibi kendi nev'inden olan Havva aleyhisselamı yarattı.”

İbn Abbas ve İbn Mesut'tan (ra) gelen bir rivayete göre; İblis, cennetten çıkarılıp Âdem (as) oraya yerleştikten sonra orada kendisiyle huzur bulacağı bir eş olmaksızın yalnızca dolaşıyordu. Bu nimetlere rağmen Rabbin'den bir eş talebinde bulundu. Bir gün uykusundan uyandığında başucunda sol eğe kemiğinden yaratılmış bir hanım gördü ve ona: “Sen kimsin?” diye sordu o da “Bir kadını” dedi. Adem niçin yaratıldığını öğrenmek isteyince de “Allah, beni senin benimle huzur ve sükuna ermen için yarattı” dedi.

Canlı, hayat sahibi manasına gelen Havva'ya bu isim “Hayy” yani diri olan Âdem'den yaratılmış olmasından dolayı verilmiştir.¹

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّيَهَا حَمَلَتْ حَمْلًا
خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ
أَتَيْتَنَا صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

“O Allah ki sizi bir tek nefisten yaratan ve kendisi ile huzur bulsun diye eşini de ondan var edendir. (İnsan) eşiyile birleşince eş hafif bir yük yüklenir (gebe kalır) ve (bir müddet) onu taşır. Gebeliği ağırlaşınca her ikisi de Rableri Allah'a, “Eğer bize iyi ve sağlıklı bir çocuk verisen, elbette şükredenlerden olacağız” diye dua ederler.”²

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا
كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

“Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının. Kendisi adına birbirinizden dilekte bulduğunuz Allah'a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde bir gözetleyicidir.”³

Yukarıdaki ayetlerde Âdem ve Havva'nın yaratılışını haber verir.

Ayetteki “منها” (o nefisten) kelimesiyle erkeğin kadından önde bulunduğunu anlatırken aynı zamanda “زوجها” (eşini) ifadesiyle de kadının yaratılışının erkeği yalnızlıktan ve neslinin kesilmesinden kurtaran büyük bir nimet olduğunu ve bu nimetin kötüye kullanılmamasını ve şükürünün yerine getirilmesinin gerekli olduğunu da bildirir.

¹ (Taberi, Tarih, 1, 103-104)

² (7/Araf 189)

³ (4/Nisa 1)

Nitekim Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) **“Dünya bir metâdır ve dünya metânın en hayırlısı salih kadındır”** buyurmaktadır.

O yüce yaratıcı ki, bir kişiden eşini de yaratmak şeklinde ilahi kuvvetini gösterdi ve bu ikisinden birçok erkekler ve kadınları yeryüzünde yaydı bugün var olan insanlar böyle meydana geldi.

Tıpkı iki cinsi taşıyan bir ağacın dalından çatallanan ve birbiriyle karşılaşmak üzere bir çekim besleyen, tek bir gayeye hizmet eden değişik özellikleri kendilerinde barındıran ve tekrar kavuşmak üzere ayrılan bir dal ve onun parçası gibidirler eşler.

İşte bu anlatılanlardan da anladığımız gibi sen benim kendi canımdan, bedenimden bir parçasın. Rabbim, ben yalnızlık çekmeyeyim diye seni bana arkadaş ve hayatımın en yakın yoldaşı olarak yarattı. Sen olmasan ben babamız Âdem gibi en güzel bağlara, bahçelere, arabalara, evlere ve en güzel nimetlere de sahip olsam sensiz yine yalnızlık hisseder bunca güzel şeyleri paylaşacak bir yoldaşım olsun isterdim. Ben seninle kendimi tamamlamak için evlendim. Çünkü ben senin hayatında maddi-manevi sana destek olan ve her zaman sırtını dayayıp güvenilebileceğin bir güç ve veli olduğum gibi, sen de benim hayatımı güzelleştirip bana neşe ve mutluluk veren fiziki, ruhi ve duygusal yönden beni tamamlayan diğer yarısın. Ancak fiziki yapılarımız farklı olduğu gibi ruh yapımız ve duygularımızı ifade ettiğimiz de farklıdır. İkimiz de birbirimizi kırmamamız ve mutlu edebilmemiz için birbirimizin farklı yönlerini keşfetmeye çalışmalıyız.

Ben kocan olarak, Allahu Teâlâ'nın siz kadınları duygu bakımından erkeğe göre daha zengin yarattığını biliyorum. Rabbimiz olan Allahu Teala ayetinde çocuğun yaratılışının başlangıcını haber verirken erkekten gelen kısmın “sulb” bel kemiği civarından, kadından gelen kısmın ise “teraib” kalbin yakınında bulunan ve bir his merkezi olan göğüs kemikleri arasından çıktığını bildirmektedir.

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ

“Bu su, bel ile kaburga kemikleri arasından çıkar. Fıskırıp çıkan bir sudan yaratıldı.”⁴

Bu, kadının zengin bir hissiyat dünyasına sahip olduğuna işaret eder. Bu duygu ve hissi zenginliği kadına Allah'ın yüklediği neslin muhafazası ve terbiyesi vazifesinin icabı gereğidir. Bu sebeple biz erkekler, sizlerin duygusal olarak bizden farklı olmanızı hoş karşılayıp sizin duygusal ihtiyaçlarınızı da gözetmeye çalışmalıyız.

İşte biz erkekler duygu bakımından sizin kadar zengin olmadığımız için gerek çocuklarımızın, gerekse sizlerin ve diğer aile fertlerinin duygusal ve fiziki ihtiyaçlarını siz kadınlar kadar çabuk fark edemiyoruz. İşte bundan dolayı babalar çocuklara anneler gibi bakamaz onun açlık, uyku, sevgi, hastalık ve ilgi gibi ihtiyaçlarını anneler kadar gözlemleyip hissedemezler.

⁴ (86/Tarık 6-7)

Duygusal bağıllık konusunda anneler, babalardan daha çok bağlanırlar. Anne devamlı evladının çilesi, kaygısı ve muhabbeti içinde yaşar.

İşte hayat arkadaşım, sen bizim yuvamızda evlatlarımız için en çok fedakârlık yapan kişisin. Ben her gün evlatlarım ve evim konusunda endişelenmeden işime içim rahat bir şekilde gidebiliyorsam evim ve çocuklarım konusunda sana güvendiğim içindir. Senin bugüne kadar çocuklarım için yaptığın fedakârlıkların hakkını ödemek imkânsızdır. Zira sen onları dokuz ay karnında, iki yıl kucağında ve sürekli olarak da kalbinde taşıyorsun. Evlatlarımız yemeden, içmeden sen yiyip içemiyor ve huzur bulamıyorsun. Onlar ağlarken sen gülmüyorsun. Ben onlara tatil günlerinde bile zor sabredip isteklerini zor karşılıyorken sen her gün gece gündüz onların her ihtiyacını karşılıyor ve onların her çilesine de sabrediyorsun. İşte bütün bu fedakârlıklardan dolayı ben, kocan olarak seni takdir ediyor ve senin hakkını bana ve çocuklarıma helal etmeni istiyorum. Zira bir kişi üzerinde ona en çok bedel ödeyenlerin duasının makbul olduğunu bildiğim için de senin bana ve çocuklarıma dua etmeni istiyorum.

Aşkım, siz kadınlar biz erkeklerden daha duygusal ve naif olduğunuz için beklentileriniz de farklıdır. Konuşma, uyum, birliktelik, ilgi ve sevgi dolu paylaşımlar sizin için vazgeçilmez şeylerdir. Senin diğer bütün insanlardan daha çok kocan ve hayat arkadaşın olarak benden ilgi ve sevgi görmek istediğini anlıyorum. Aslında ben bizim birbirimizi sevgimizi gösterip birbirimizle ilgilenmemiz de bunu Allah için ve onun sınırlarını çiğnemedi yaparsak Rabbimiz tarafından sevap alacağımızı biliyorum.

Çünkü Rasulullah (sav) şöyle buyurur: **“Müslüman erkeğin, her türlü eğlencesi oyunu batıldır. Yayı ile atış yapması, atını eğitmesi, hanımıyla oynaması müstesna...”**⁵

Rasulullah (sav) kendisi de hanımlarıyla şakalaşmış ve koşu yarışı bile yapmıştır. Mesela Aişe (ra) annemizle yarışmasında bir keresinde Aişe annemiz onu geçmiş bir süre sonra tekrar yarışmalarında ise Aişe annemizin biraz kilo alması sebebiyle Rasulullah (sav) onu geçmiş ve **“Eh bir sen, bir ben”** diye latife yapmıştır.⁶

Hayat arkadaşım, sen bir kadın olarak benim sonuç odaklı ve çoğu şeye düz mantıklı olan yaklaşımlarıma sinir olduğunu ve kızdığını biliyorum. Çünkü sen bir kadın olarak sonuç değil süreç odaklısın. Anı dolu dolu yaşamak, kaynaşmak, konuşmak istediğinin aynı zamanda senin benim tarafımdan sevildiğini hissedip sürekli duymak istediğinin benim davranışlarımı sevdiğine veya sevilmediğine yorumladığını ve bunun sonucunda sevilmediğini hissedersen hırçınlaştığının farkındayım.

Aşkım, yine senin benden sevilmenin yanında şunları da istediğini biliyorum: “Sen bir kadın olarak benden başını omzuma yasladığında kendini iyi hissedeceğin, seni bütün olumsuz durumlara karşı korumaya çalışacak dürüst ve samimi bir erkek istiyorsun. Çünkü sen naif ve zarif olduğun için benim dürüstlüğümden, güven veren güçlü ve başarılı halimden hoşlanıyorsun. Benim böyle olmamla kendini güvende hissediyorsun.

⁵ (Tirmizi, İbn Mâce)

⁶ (Ebu Davud, İbn Mâce)

Biz erkekler daha çok sol beynimizi kullandığımız için olaylara mantıksal bakıyoruz. Siz kadınlar ise daha çok sağ beyninizi kullandığınız için olaylara daha çok duygusal açıdan bakıyorsunuz. Biz olaylar karşısında sessiz kalıp kafamızı dinlendirip çözüm odaklı olmak isterken sizler ise duygu ve düşüncelerinizi coşkuyla paylaşmak ve konuşmak istersiniz. Sizinle ne kadar konuşulur ve iletişim kurulursa kendinizin sevildiğini ve önemsendiğini hissediyorsunuz.

Bir sorun olduğu zaman, sabretmekten zorlandığınız için o sorunu hemen çözüp rahatlamak istersiniz.

Eğer sorununuzu yanınızdaki kişi ciddiyeyle ve önemseyerek hoşgörüyü dinlemez ve sizi anlamazsa sinirlenerek sesinizi yükseltmeye ve söylenmeye başlıyor veya küsüp içinize kapanıp konuşmayarak tepkinizi belli ediyorsunuz. Ancak böylesi durumlarda ben seni sorununu ciddiyeyle ve sabırla dinlesem ve sorunlarına karşı duyarlı olduğumu ve önemsedığimi hissettirerek elini tutup “Ben her durumda seninleyim” diyerek sana sarılarak yalnız olmadığını hissettirirsem sıkıntılarının azalıp sakinleşip rahatlayacağını biliyorum.

Olay anında dinlenip sakinleşmeye ihtiyacın olduğu gibi sakinleşince de o olay hakkında karşılaşacağın zorluklardan korktuğun için neler olacağını, nelerle karşılaşacağını bilmek istersin. Çünkü olayları gerçek boyutuyla tam olarak bilmeniz zihninizde büyütmenize engel olacak, kafanızda varsayımlarla kuşkulara oluşturduğunuz huzursuzluklardan kurtulacaksınız.

Planlarınız, istekleriniz hakkında mualak sözlerden rahatsız olup uzun zaman sonra da olsa net ve açık sözler duymak istersiniz. Meselenin açık açık konuşulmasından ve üzerinin kapatılmasından hoşlanmıyorsunuz.

Ben, kadının kocası üzerindeki haklarından birisinin de kocasının ona dini vecibelerini öğretmesi ve öğrenmeye ihtiyaç duyduğu dini kültürel ve ahlaki konularda ona yardım etmesi gerektiğini de biliyorum. Eğer ben sana dinini öğretemezsem veya evde öğrenmeni de sağlayamazsam sana uygun ortamlarda dinini öğrenmen için evden dışarıya çıkmana izin vermem gerektiğini biliyorum.

Ben Rabbimiz'in:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا
وَفُودَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظٌ شِدَادٌ
لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.”⁷

Ayetinin gereğiyle amel etmeye çalışıp seni, çocuklarımı ve ailemizin diğer fertlerini ateşten korumaya çalışacağım. Kendi nefsimi, küfürden ve günahlardan koruduğum gibi sizleri de her türlü küfür, günah ve dininiz ve dünyanız konusundaki her türlü fitneden korumaya çalışacağım.

⁷ (66/Tahrim 6)

Şu bir gerçek ki kadın ve ailenin diğer fertleri evin kavvamı olan erkekten çok etkilenir. Onun ahlakı, gayreti, ibadeti, takvası dürüstlüğü ve helal kazanç konusundaki hassasiyeti hanımını ve çocuklarını çok etkileyecek ve onların bu konularda yetişmesini sağlayacaktır.

Hayat arkadaşım, hayat sadece bu dünya hayatıyla sınırlı değildir bir de asıl hayat olan ahiret hayatı vardır. Biz öyle bir aile ortamı oluşturalım ki haramlardan uzak, Kuran ve Sünnet ikliminde bir hayat yaşanan akliselim sahibi insanların hayatı olsun.

Ailelerin dünya ve ahiret saadeti için önce Allah ve Rasulüne itaat etmesi gerektiğini, birbirlerine ise meşru ölçülerde itaat edebileceklerini unutmamalıyız. Allah'ın razı olmadığı ve dinin izin vermediği hiçbir konuda senin bana, benim sana itaat etmememiz gerektiğini de unutmamalıyız.

Ben senin kocan olarak senin anne babanı veya onların seni ziyaret etmeye hakkının olduğunu da biliyorum ama bunun zamanlamasını ve nasıl olacağını dinimiz ve dünyamızın maslahatını gözeterek belirler ve ona göre bir düzene koyarız. Zira bizlerin anne babalarımızı gözetmemiz ve dualarını almamız dünya ve ahiret saadetimiz açısından çok büyük etkisi vardır.

Ben senin anne babanı gözetip onlara saygı gösterdiğimde senin de aynı hassasiyeti gözeceğine inanıyorum. Anne babalarımızın dışındaki aile fertlerimiz konusunda ise İslam'da akrabalık bağları hakkında konulmuş olan emir ve yasakları gözetmemiz gerektiğini ikimiz de biliyoruz.

Aşkım, bizler bu dünyaya imtihan için geldik. Allahu Teala biz insanları birbirimizle imtihan edeceğini şu ayetinde haber vermektedir:

وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا

“(Ey insanlar!) Sizi birbiriniz için imtihan aracı kıldık. (Bakalım) sabredecek misiniz? Rabbin hakkıyla görendir.”⁸

Bu ayetten de anlaşıldığı gibi biz erkekler siz kadınlar için, siz kadınlar biz erkekler için imtihan sebebiyiz. Rabbimiz bu imtihan gereği kadın ve erkek arasında bir çekicilik yaratmıştır. Bu nefisleri tatmin etmektedir. Aynı zamanda bir de kadın ve erkek arasında bir zıtlık yaratmıştır. Bu ise nefisleri terbiye etmektedir. Bu durumda siz kadınlara teslimiyet, biz erkeklere sabır gerekir.

Eğer Rabbimiz kadın ve erkekleri aynı yaratsaydı dünya can sıkıcı bir yer olurdu. Eğer doğru davranırsak bu zıtlık hayatımızı güzelleştirecektir.

Mümin erkek ve kadının mutlu olmaları için onlarda olması gereken en doğru davranış Allah'tan gelene razı olmaktır.

Bana Allah'ın emaneti olan hanımım, bizler birbirimize karşı görevlerimizi yaparken elbette ki insanlık gereği olarak bazı hatalarımız da olacaktır. Zira nefsi terbiye etmek ve her zaman doğru davranışlar sergileyebilmek hiç de kolay değildir.

⁸ (25/Furkan 20)

Bundan dolayı mükemmelci değil affedici olmalıyız. Ben senin kocan olarak Allah'ın bize Peygamber olarak göndermiş olduğu Muhammed'in (sav) sözünü tutmaya çalışacağım. Zira Allah'ın Resulü kadınlardan mükemmellik beklememek konusunda erkekleri uyarmıştır:

“Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. O kemiğin en eğri yeri üst kısmıdır. Onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi haline bırakırsan eğri halde kalır. Öyleyse kadınlara karşı hayırlı olun.”⁹

Rasulullah (sav) bu sözlerle biz erkeklere sizin hatanıza karşı kin tutmamayı, affedici olmayı tavsiye etmiştir. Yine Rasulullah (sav) **“Bir kimse hanımına kin beslemesin. Onun bir huyunu beğenmezse bir başka huyunu beğenir”** buyurmaktadır.¹⁰

Aşkı, ben ailesinin dünya ve ahiretini düşünen bir erkek olarak sana ve ailemdeki diğer fertlere karşı dünyalık konularda hoşgörülü fakat Allah'ın hükümlerine uyulması konusunda ısrarcı olmak zorundayım. Zira kadına iyi davranmak, erkeğin karısının doğru veya yanlış haram veya helal her istediğini yapması demek değildir. Zira kişinin sevdiklerine karşı merhamet etmesi demek onları dünya ve ahiret zararlarına karşı koruması demektir. Vele ki sevdiklerimiz hoşlanmasa bile onlara rağmen onların iyiliğini düşünüp hayra teşvik etmeliyiz. Ancak sana gerek dünyalık gerek ahiretlik konularda yapacağım nasihatlerde Rasulullah'ın (sav) ahlakı üzere yumuşak davranmaya çalışacağım. Çünkü Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Muhakkak Allah, her hususta yumuşaklıkla muamele edilmesini sever.”

Yine Rasulullah (sav) bir hadisinde şöyle buyurur:

“Yumuşak huydan yoksun olan, iyilikten de yoksun olur.”¹¹

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

⁹ (Müslim, Ahmed b. Hanbel)

¹⁰ (Müslim)

¹¹ (Müslim)

HER HAK SAHİBİNE HAKKINI VER!

Burak Gültepe

Haklar zayı olursa zulüm çoğalır,
Haklar çiğnenirse kul hakkı çoğalır,
Haklar gözetilmezse cennetten uzaklaşılır!

فَقَالَ لَهُ سَلْمَانُ إِنَّ لِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، وَلِنَفْسِكَ
عَلَيْكَ حَقًّا ،

وَلِأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا ، فَأَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ .
فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ ،
فَقَالَ النَّبِيُّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « صَدَقَ سَلْمَانُ

Ebû Cühayfe Vehb b. Abdillâh - radiyAllah-u anh'den naklediyor: Nebi (sav) Selmân ve Ebu'd-Derdâ arasında kardeş(lik akdi) yapmıştı. Selman, Ebu'd-Derdâ'yı ziyaret etti ve Ümmü'd-Derdâ'yı eski bir elbise içinde perişan gördü de: Bu hâlin nedir? diye sordu. Ümmü'd-Derdâ: Kardeşin Ebu'd-Derdâ'nın dünyada bir işi ve ilişiği yok ki! (gündüz oruç tutar, gece namaz kılar) diye yakındı. Bu sırada Ebu'd-Derdâ geldi. Selmân (ı selâmladı ve onun) için yemek yaptı (önüne getirdi). Ebu'd-Derdâ, Selmân'a: 'Buyur ye, ben oruçluyum!' dedi. Selmân: 'Sen yiyinceye kadar ben de yemeyeceğim!' dedi.

Bunun üzerine Ebu'd-Derdâ da (nafi- le orucunu bozup konuğu ile) yedi. Gece olunca Ebu'd-Derdâ gecenin ilk vaktinde namaza kalkmak istedi. Selmân: 'Uyu!' dedi Ebu'd-Derdâ da uyudu.

Sonra bir daha kalkmak istedi. Yine Selmân: 'Uyu!' Dedi. Gecenin sonu olunca Selmân: 'Artık şimdi kalk!' dedi.

Kalkıp ikisi de namaz kıldılar. Namazdan sonra Selmân, Ebu'd-Derdâ'ya şunları söyledi:

Muhakkak ki, Rabbinin senin üzerin- de hakkı vardır.

Muhakkak ki nefsinin senin üzerinde hakkı vardır.

Muhakkak ki ailenin senin üzerinde hakkı vardır.

O halde sen, her hak sahibine hakkını ver!

Sonra Ebu'd-Derdâ, Allah Rasûlü - sallAllah-u aleyhi ve sellem-'in huzuruna gelip bunu O'na, anlatınca, Allah Rasûlü - sallAllah-u aleyhi ve sellem-: "Selmân doğru söylemiştir!" buyurdu.¹

Şerh:

Hak ve hukuk kavramları çok önem- lidir. Haklar ve hukuklar çiğnenirse birey- sel ve toplumsal huzursuzluk, mutsuzluk ve zulümler çoğalacaktır. Bütün bunlar yüce Allah'ın razı olmadığı konulardır. El-Hakk, Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Yüce Allah âhiret gününde hak ile batılı ayıracak, hak sahiplerinin hakkını zalim- lerden alacaktır. Allah'ın bu güzel ismi, bu konunun ne kadar önemli olduğunu anlatmak için başka bir delildir.

Hakların ve hukukların kapsamı çok geniş olmakla birlikte hadisimizde en önemlilerinden üç tanesine değineceğiz. Rabbin hakkı, nefsin hakkı ve ailenin hakkı.

¹ (Buhârî)

1) Rabbin Hakkı

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ
أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

“Andolsun, sana ve senden öncekilere vahyolundu (ki): 'Eğer şirk koşacak olursan, şüphesiz amellerin boşa çıkacak ve elbette sen, hüsrana uğrayanlardan olacaksın.’”²

Üzerimizdeki hakların en büyüğü Allah'ın hakkıdır. O, bizi yoktan var etmiş, üstün meziyetlerle donatıp yarattıklarından birçoğuna üstün kılmış, sayısız nimetleri önümüze sermiştir. Allah'ın üzerimizdeki hakkı; O'na hiçbir şeyi ortak koşmadan ibadet/kulluk etmek, emir ve yasaklarına riayet etmektir. İkincisi Rasulullah efendimizin (sav) hakkıdır. Onun hakkı ise onun sünnetine uymak, onu canımızdan bile daha fazla sevmek, ona saygı göstermek, adı anıldığında salavat getirmektir.

Rasullere Allah'tan gelen en mühim tâlimat, şirki bütünüyle terk etmektir. Din; iman ve sâlih amel üzere kurulmuş bir nizamdır. Şirkle beraber ne imanın ne de sâlih amelin olması mümkündür. Bu gerçek, müşriklerin dünya hayatında işledikleri iyi şeylerin onlara âhirette bir fayda sağlamayacağını da gösterir. Çünkü şirk, yapılan tüm iyilikleri boşa çıkarmaktadır.

Rabbin hakkının ne olduğunu anlatan şu hadise kulak verelim; Muaz bin Cebel (ra) anlatır;

Ben merkeb üzerinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in terkesinde idim. Rasulullah (sav) **“Ey Muâz! Allah'ın kullar üzerinde, kulların da Allah üzerinde ne hakkı vardır, bilir misin?”** buyurdu. Ben: Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedim. Bunun üzerine Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Allah'ın, kulları üzerindeki hakkı, onların sadece Allah'a kulluk etmeleri ve hiçbir şeyi O'na ortak tutmamalarıdır. Kulların da Allah üzerindeki hakkı, kendisine hiçbir şeyi ortak tutmayan(lar)a azâb etmemesidir” buyurdu.³

Yeter ki, Allah'a şirk koşmadan şu emaneti, yani canımızı Allah'a iman üzere verelim. Sonuç olarak küçücük ihlaslı amellerden dolayı cennete girme umudumuz vardır. Çünkü rahmeti gazabını geçmiş, kerim ve cömert olan bir Rabbimiz vardır.

Ayrıca biz bu hadisten yüce bir edebi de öğreniyoruz. Hucurat suresi 1.ayetinde **“Ey iman edenler! Allah'ın ve Rasulünün önüne geçmeyin”** hükmü beyan edilmiştir. Muaz (ra), Nebi'nin (as) sorusuna hemen cevap vermeye çalışmamış, açıklamaya gitmemiş “Allah ve Rasulü bilir” demiştir. Bu bizim de dikkat etmemiz gereken imani ve ahlâki bir ilkedir. Fikirlerinizi, düşüncelerinizi, hükümlerinizi öyle hemen gelişi güzel söylemeyiniz. Öne geçerek yürümeyiniz, arkadan yürüyünüz, öne geçen olmayınız, peşi sıra giden olunuz.

² (39/Zümer 65)

³ (Muttefekun aleyh)

Çünkü yüce Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

“Allah ve Resûlü, bir işe hükmettiği zaman, mü'min bir erkek ve mü'min bir kadın için o işte kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur.”⁴

Günümüzde çoğu insanın dikkat etmediği, gaflet ettiği Rabbin hakları vardır. Bunlardan 4 tanesini dile getirelim;

a) Hâkimiyet Şirki: İnsanların egemenlik iddia etmesi, yöneticilerin Allah'ın indirdikleri ile hükmetmemesi, Allah'ın yasalarını bırakıp yerine yeni kanunlar çıkarılması, laiklik, sosyalizm, liberalizm, demokrasi gibi şeriata alternatif yönetim biçimlerini benimsemeleri, Allah'tan başka ya da Allah ile birlikte mutlak bir kanun koyucunun bulunduğu inanması, Kur'ân'ı bırakıp tâğutların kanunlarından hüküm istemesi veya Allah'ın yasakladıklarını serbest, serbest bıraktıklarını ise yasaklaması hâkimiyet şirkinin en bariz örneklerindendir.

Göklerin ve yerin saltanatı, egemenliği Allah'a aittir.”⁵

“Hüküm ancak O'na aittir.”⁶

“O hükmüne kimseyi ortak etmez.”⁷

b) Velayet Şirki: Kişinin mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edinmesi ve mü'minlerin aleyhinde onlara maddî veya manevî açıdan yardımda bulunması velayet şirkinin özelliklerindendir. Allah'ın düşmanlarına karşı düşmanlık beslemesi, buğz etmesi gerekirken, tam tersi onlara sevgi besleyip onların yanında bulunmasıdır. Kişinin mü'minlerin sırlarını, gizliliklerini ve sadece mü'minlerin bilmesi gereken bilgileri tâğutlara bildirmesi de velayet şirkinin içine girer.

Müminleri dost edinmesinin vacip olduğunu, kâfirlerle dostluğun haram olduğunu, kâfirlerden ve taptıklarından beri ve uzak durulması gerektiğini ifade eden nice ayetler bulunmaktadır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

“Ey iman edenler, müminleri bırakıp ta kâfirleri veli (dost) edinmeyin.”⁸

“Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri veli edinmesinler. Kim böyle yaparsa Allah ile dostluğu kalmaz.”⁹

c) Yardım Dileme ve Medet Umma Şirki: Sadece ve sadece Allah'ın güç yetirebileceği bir konuda mahlûktan yardım ve medet istemek kişiyi dinden çıkaran şirk amellerindendir. Kişinin yardım dilemesi ve medet beklemesi ibadet niteliği taşıyan bir eylemdir. İbadeti ise Allah'tan başkasına sarf etmek caiz değildir. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurur:

“Dua ibadetin ta kendisidir.”¹⁰

“De ki: 'Duanız olmasaydı Rabbim size değer verir miydi?’”¹¹

“Gerçek dua O'nadır. O'ndan başka dua ettikleri onlara hiçbir şeyle karşılık veremezler.”¹²

⁴ (33/Ahzab 33)

⁵ (24/Nur 42)

⁶ (12/Yusuf 40)

⁷ (18/Kehf 26)

⁸ (4/Nisa 144)

⁹ (3/Âl-i İmran, 28)

¹⁰ (Ebû Dâvûd)

¹¹ (25/Furkân, 77)

¹² (13/Ra'd, 14)

d) İtaat Şirki: Kulun Allah'ın izin vermediği konularda kanun ve yasa çıkaranlara ve Allah'ın serbest bıraktıklarını yasaklayan, yasakladıklarını da serbest bırakanlara itaat edip onlara destek vermesi itaat şirkindendir. Yüce Allah şöyle buyurur:

“Eğer onlara itaat ederseniz hiç şüphe yok ki (o zaman) siz de müşrik olursunuz”¹³

Her türlü haramdan sakınmakta yine Rabbin hakkı kapsamına girmektedir. 'Bir şey olmaz' diyen, şüpheli şeylerden sakınmayan, kıyıda köşede kalmış fetvalarla yolda yürüyenler muhakkak haramlara da düşecektir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Helâl belli, haram da bellidir. Fakat bu ikisinin arasında şüpheli şeyler vardır. Nasıl bir çoban, koruluğun kenarında koyun otlattığında, koyunlarının her an koruluğa girme ihtimali varsa, şüpheli şeylerden korunmayanın da harama düşme ihtimali öylece vardır.”

Şüpheli, haramın en yakın komşusudur. Çünkü haram olan bir araziye girenin oradan bir şeyler yemesi veya hayvanlarının bir şeyler yemesi kuvvetle muhtemeldir. Şüpheliden sakınan kimse haram ile arasına sanki bir tampon bölge koymuştur. O halde takva, Allah korkusu da 'Rabbin hakkı' kapsamında olacaktır.

2) Nefsin Hakkı

Yüce Rabbimizin, bize emanet olarak verdiği bu bedeni nerelerde yıpratmalıyız?

a) İlimle donatmak; Bir nefsin hakkı öncelikle iman etmesidir. İman ile bu dünyada da selamete erer âhirette de. Bu dünyanın geçici olduğunu bilen bir kimse kendini öncelikle ahirete ve zorlu hesaptan kurtaracak amellere yönlendirmelidir. Tabi bunu yaparken de, neyin sevap getirecek neyin ise ceza getireceğini bilmelidir. Bu da elbette ki ilimle olur. Hem okumak hem sohbet halkalarına katılmak, bir hocanın önünde eğitim almak çok önemlidir. İlim, amelin imamıdır. Zararlı ilimden de kaçınmamız gerekli ki hem dünyamıza hem de âhiretimize zarar vermesin bu ilim. Zaten Allah'ın Rasulü de (sav) faydasız ilimden Allah'a sığınmıştır. Faydalı ilim ise, en başta Kur'an ve sünnettir. Sonra da bu iki kaynağı açıklayan kitaplardır.

b) Kötülüklerden arınmak; Hiç şüphesiz nefis çokça kötülüğü emreder. İnsan içinde; kibir, riya, haset gibi birçok kötü haslet barındırır. Bizler ise bu kötü hasletleri/hastalıkları tedavi etmek zorundayız.

“Elbette nefsini temizleyip arındıran kurtuluşa, ebedî nimetlerle mutluluğa ermiştir.”¹⁴

¹³ (6/En'am, 121)

¹⁴ (91/Şems 9)

c) **Dünyadan istifade etmek;** Dinimiz bizden aç susuz kalalım, uyumayalım, evlenmeyelim, çalışmayalım gibi şeyler istemez. Bilakis bunları bir düzene koyar. Bedensel ihtiyaçları karşılanmayan insanlar, sağlıklı düşünemezler. Helalinden olduğu sürece, abartılmadığı sürece hepsinden de istifade etmemizde hiçbir sakınca yoktur. Hatta şükredebilmemiz için bunlar gereklidir. Kişinin güzel giyinmesi de bir ecirdir. Bir hadiste Nebi (as) **"Allah güzeldir, güzeli sever"** buyurdular.¹⁵

"Şu üç şey Âdemoğlunun saadetindendir; salih bir hanım, geniş ev, rahat binek."¹⁶

Dünyadan yine istifade edilecek önemli hususlar; rahat bir binektir, geniş bir evdir, kişinin nafakasını kazanacağı helal bir işinin olmasıdır. Rasulullah (sav) bu konuda şöyle buyurur; **"Müslüman olup da, kendisine yeteri kadar rızık verilen ve Allah'ın kendisine verdiği nimete kanaat eden kimse şüphesiz kurtuluşa ermiştir."**¹⁷

Bu hadiste ise rızık, kanaat gibi şeyler söylenmiştir. Yetecek rızık güzeldir. Kişiyi başkasına el açtırmaz. Dünya malının ve imkanlarının fazla olması kişiye ahireti unutturur. O yüzden yeterli dünya malı daha güzeldir. Kanaat etmek ise ayrı bir zenginliktir; gönül zenginliğidir. Olan ile yetinmek, fazlası olsun diye fazladan çabalamamak, elindekine sevinmek hele ki şu zamanda en güzel hasletlerdendir.

d) **Eşin salih/saliha olsun;** Öncelikle eşini takvalı kimselerden seç. Dünyadan istifade konusunda en önde gelen ihtiyaç salih kadındır. Hadis-i Şerifte şöyle geçer; **"Dünya geçici bir faydadan ibarettir. Onun fayda sağlayan en hayırlı varlığı dindar kadındır."**¹⁸

Çünkü böylesi bir kadın, hem senin ırzını hem de kendi ırzını korur. Çocuklarını da güzel bir şekilde yetiştirir. Erkeğin gözü arkada kalmaz. Sağa sola da bakmaz.

"Onlar, sizin örtüleriniz, siz de onlara örtüsünüz."¹⁹

Eğer evli isen ve eşin salih değilse, artık onu yetiştirmeye çalışmalısın. Takvalı müslümanlarla oturup kalkmalı, onun etkileneceği insanlara götürmeli-sin. Bu sayede duyarlılık düzeyi Allah'ın izniyle artacaktır.

3) Ailenin hakkı

Yüce Allah o erkeğe güç vermiş, imkân vermiş ve birtakım işler yapıp nafakasını kazanmasına imkan vermiş. Ama aile reisi, bu kazandığını ya bir kenarda saklamakta veya kendine harcamaktadır. Ailesini unutmuştur. Nebi (as) şöyle buyurmuştur: **"Geçimini sağlaması gerekenleri ihmâl etmek, insana günah olarak yeter."**²⁰

¹⁵ (Müslim)

¹⁶ (Müsned)

¹⁷ (Müslim)

¹⁸ (Müslim)

¹⁹ (2/Bakara 187)

²⁰ (Ebû Dâvûd)

Evet, günah olarak yeter, çünkü o ailenin sorumluluğunu erkek üzerine almıştır. Ailemiz için harcadığımız hiçbir şey boşa gitmemekte, ecir olarak kaydedilmektedir. **“...bir de aile fertlerinin ihtiyaçları için harcadığın para var ya! İşte bunların içinde sana en çok sevap kazandıracak olanı, ailen için harcadığın paradır.”²¹**

Ailenin hakkı, onları maddi ve manevi yönden korumak, yetiştirmek ve salih insanlar olması için çabalamaktır. Çok para bırakmamız gerekmiyor çocuklara, Rasulullah'ın (sav) şu dediği şeyi bıraksak, bu onlara da bize de yeter de artar. **“Hiçbir baba, çocuğuna güzel ahlâktan daha kıymetli bir miras bırakmamıştır.”²²**

Muâviye İbni Hayde radiyallahu anh şöyle dedi: Ya Rasulallah! Kadınlarımızın bizim üzerimizdeki hakkı nedir? diye sordum. Nebi (as) şöyle buyurdu:

“Yediğiniz ölçüde yedirmek, giydiğiniz seviyede giydirmek, yüzlerine vurmamak, yaptıkları işin ve kendilerinin çirkin olduğunu söylememek, onları yataklarında yalnız bırakmak gerekirse, bu işi sadece evde yapmaktır.”²³

Ailenin selameti için dua et. Çünkü dua müminin silahıdır. Nebi (as) şöyle buyurur: **“Üç çeşit duanın müstecâb olduğu (kabul edildiği) hususunda şüphe yoktur: Mazlumun (haksızlığa uğrayan kimsenin) duası, yolcunun duası ve anne babanın çocuklarına duası.”²⁴**

Madem dualarımız makbul, o halde eşimiz için ve çocuklarımız için daha fazla dua edelim. Onların hayırlarını isteyelim.

Duamız ise; Rabbim! Kolaylaştır, zorlaştırma, hayırla sonuçlandır. Hakları gözeten, zulmetmeyen kullarından eyle bizleri. Allah'ım bizlere hikmet ver, o hikmeti de insanlara aktarabilmeyi nasip et. Çünkü nice ecirler ve büyük sevaplar mevcuttur. Silsile şeklinde sevaplar bize geri dönecektir. Allah'ım duamızı kabul et. Âmin.

²¹ (Müslim)

²² (Tirmizî)

²³ (Ebû Dâvûd)

²⁴ (Tirmizî)

HUCURAT SURESİ TEFSİRİ

Muhammed Rıfat

Hamd, Âlemlerin rabbi olan Allah'a (celle celaluhu) aittir. Salât ve selam, kendisine itaat etmek ve yolundan gitmekle emrolduğumuz âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah'ın (celle celaluhu) Rasulü Muhammed Mustafa'nın üzerine olsun.

إِنَّ الَّذِينَ يُغْضُونَ أَسْوَأَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

“Muhakkak ki Allah'ın Rasulü'nün huzurunda seslerini kısıanlar, Allah'ın kalplerini takva ile imtihan ettiği kimse-lerdir. Onlara mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.”

Abdullah b. ez-Zubeyr (radiyallahu anh) dedi ki: **“Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin”** ayeti nazil olduktan sonra Ömer b. Hattâb'ın (radiyallahu anh) Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) huzurunda sesini kısıtısından ötürü tekrar etmesini söyle-medikçe sesi işitilmezdi. Bunun üzerine Allah Teala'nın **“Muhakkak ki Rasulul-lah'ın huzurunda seslerini alçaltanlar Allah'ın kalplerini takva için seçtiği kim-selerdir”** buyruğu nazil oldu.

Ebu Hureyre'den (radiyallahu anh) riva-yet edildiğine göre bu ayet nazil olduğunda Ebu Bekir (radiyallahu anh) “Ya Rasulallah! Sana kitabı indirene yemin ederim ki bun-dan sonra seninle sadece bir sırrı paylaşır gibi fısıldayarak konuşacağım” demiştir.

Rabbimiz, Rasulullah'in (sallallahu aleyhi ve sellem) huzurunda seslerini kısıanları, kalplerini takva için imtihan etmiş olduğunu bildirerek övmüştür. Çünkü bu imtihan sonucunda kalplerin takvaya elverişli olduğu ortaya çıkmıştır. Daha sonra onların günahlarının bağışlan-masını ve mağfiret ile birlikte çok büyük bir mükâfatı vaat etmiştir.

Bu ayet Allah'ın (celle celaluhu) kul-larını emir ve yasaklarla imtihan ettiğine delildir. Rabbimizin emirlerine sarılan, yasaklarından kaçınan, Allah'ın razı ola-cağı işlere koşan kimseler takvayı elde etmiş ve kalplerini ıslah etmiş olur.

Mücahid (rahimehullah) şöyle demiştir: “Ömer b. Hattâb'a (radiyallahu anh) yazılan bir mektupta 'Ey müminlerin emiri! Canı masiyet çekmeyen ve o masi-yeti işlemeyen mi yoksa canı masiyet işle-meyi arzu ettiği halde o masiyetten uzak duran kimse mi daha faziletlidir' diye soruldu. Ömer (radiyallahu anh) şöyle cevap verdi: “Şüphesiz ki canları masiyet işlemeyi arzuladığı halde onu işlemeyen-ler “Allah'ın kalplerini takva ile imtihan ettiği kimselerdir. Onlara mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır.”

“Muhakkak ki Allah'ın Rasulü'nün huzurunda seslerini kısıanlar”

O'na duydukları saygıdan ötürü konuştuklarında ya da O'nun huzurunda başkalarına söz söylediklerinde seslerini kısıan kimseler demektir.

“Allah'ın kalplerini takva ile imtihan ettiği kimselerdir.”

Ömer (radiyallahu anh) “Kalplerin-den şehvi arzularını giderdiği kimseler-dir” diye açıklamıştır.

İbn Abbas dedi ki: “Her türlü çirkin-likten arındırıp kalplerine Allah korkusu-nu ve takvasını yerleştirdiği kimselerdir.”

Mücahid (rahimehullah) dedi ki: “Tak-va ile imtihandan kastedilen kalplerini ihlaslı kılmasıdır.”

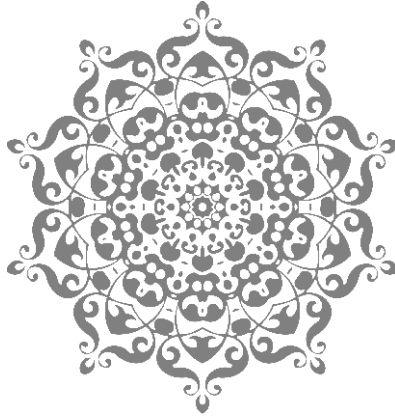
Katâde (rahimehullah) dedi ki: “Tak-va ile imtihandan kastedilen; Allah Tea-la'nın onların kalplerini sevdiği şeyler konusunda ihlaslı kılmasıdır.”

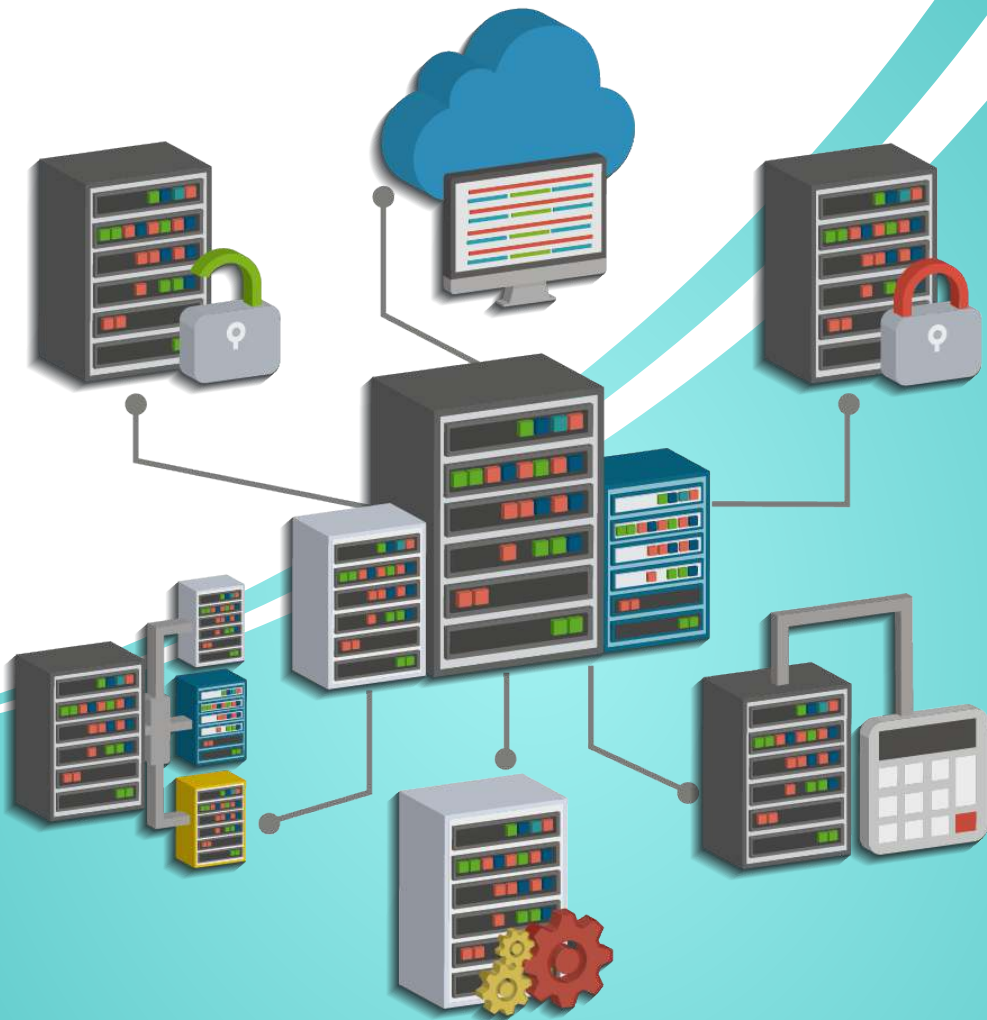
Şüphesiz ki takva çok büyük bir lütuftur ve Allah Teala onu imtihan ettiği, arınmış, seçkin kalplere lütfeder. Takvaya hazır olmayan kalplere ise onu lütfetmez.

Allah Teala Rasulullah'ın huzurunda seslerini yükseltmemelerini emrederek müslümanları imtihan etmiş, imtihanı kazananların günahlarını bağışlamış kalplerine takvayı yerleştirmiş ve ancak kendisinin bileceği büyük bir mükafat vaat etmiştir.

Bir önceki ayetteki **“Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin. Birbirinize bağırduğınız gibi, Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın; yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa gidiverir.”** (Hucurat, 2) tehdidinden sonra yasağa riayet edenleri övmek, mağfiret ve büyük bir mükafat vaat etmek, kulları teşvik mahiyetindedir ve bunun kulların kalpleri üzerindeki etkisi oldukça büyüktür.

Velhamdulillahi rabbil alemin

Teknoloji dünyası hızla değişiyor ve bu değişimle birlikte, veri ile ilgili kavramlar da daha fazla önem kazanıyor. Veri, bilgi ve büyük veri terimleri, iş dünyasında, teknolojide ve günlük yaşamımızda giderek daha sık duyulan terimler haline geldi. Peki, bu terimler nedir? Bu terimlerin anlamına hep beraber bakalım.

Veri, temel olarak ham ve işlenmemiş bilgilerdir. Veriler, sayılar, metinler, semboller veya görüntüler şeklinde olabilir. Ancak veri, kendisi başlı başına bir anlam taşımaz. Mesela hava sıcaklığı, bir işletmenin günlük olarak yaptığı satışlar, ürün numaraları bunların her biri veridir. Tek başına çok bir anlam ifade etmeyebilir ama bu verileri kullanarak bizler bilgilere ulaşırız. Belirli işlemlerden geçmesi sonucu bilgi elde edilir. Hava sıcaklığının 0°C olduğu bir veri. Bugün hava soğuk, 0°C olduğundan dışarı çıkarsam mont almalıyım yanıma, kar yağabilir, parkta oturulmaz. Bu çıkarımlar ise bir verinin işlenmesi ile oluşan bir bilgiyi ifade eder. Veri ve bilgi arasındaki fark bir örnekle bu şekilde belirtilebilir.

Bilgi, yukarıda verdiğimiz örnekten anlaşılabilir gibi, verinin işlenmiş, yorumlanmış veya anlamlandırılmış hali olarak tanımlanır. Bu, verinin bir bağlama yerleştirilmesi ve anlam kazanması sürecini içerir. Veri, işlenerek belirli bir bağlamda kullanılabilir hale getirildiğinde bilgiye dönüşür. Örneğin, işletme yukarıdaki satış verilerini analiz ederek belirli bir ürünün belirli bir dönemde ne kadar satıldığını, hangi bölgelerde daha popüler olduğunu ve gelecekteki satış tahminlerini hesaplayabilir. Bu, verinin bilgiye dönüşümünün bir örneğidir.

Bu şekilde baktığımız zaman aslında birçok veri ile karşı karşıya olduğumuzu görebiliriz. Hava durumu veya küçük bir şirketin verilerinin dışına çıkıp büyük şirketlerin, büyük teknoloji şirketlerinin verilerine baktığımızda şunu görürüz ki ellerinde çok fazla veri var. Bir sosyal medya şirketi elinde isim soy isim gibi verilerin dışında, kimlerle etkileşim kurduk, kimin fotoğrafına baktık, ne yorum yaptık, nerede kaç dakika vakit geçirdik, attığımız videolar, fotoğraflar derken depolanacak birçok veri söz konusu oluyor. Bir uçağın uçuşu bile birçok veri depolamakta. Uçakların teknolojilerine göre bu verilerin büyüklükleri değişebilir. Bir yolcu uçağı, bir uçuş sırasında hız, yükseklik, rotasyon açısı, motor performansı, hava durumu verileri, ses kayıtları ve daha fazlasını kaydedebilir. Bu veriler, uçuşun güvenli ve etkili bir şekilde yönetilmesi, hava trafik kontrolü ile iletişim ve uçak bakımı için önemlidir. Bu depolanan veriler birkaç gigabayt ile onlarca gigabayt arasında olabilir. Savaş uçağında ise uçuş verileri, hedef koordinatları, radar ve sensör verileri, görüntü ve video kayıtları, iletişim verileri ve daha fazlası depolanabilir. Bunlar da birkaç terabayt bulabilir. Bu şekilde birçok veri elde ediliyor her gün. Bu veriler depolanıyor. Bunlar büyük veri dediğimiz kavramı oluşturuyor.

Veri, bilgi ve büyük verinin temel maddesidir. Bilgi, verinin işlenmesi ve anlamlandırılması sonucu elde edilirken, büyük veri büyük miktarda verinin işlenmesini içerir. Veri işlenir ve bilgi elde edilir. Bilgi büyük veriyi daha anlamlı hale getirir. Veri, bilgi ve büyük veri arasındaki bağı bu şekilde açıklayabiliriz. Şimdi gelelim büyük veriye.

Büyük veri, daha fazla çeşitlilik içeren ve hacmi hızlıca artan verilerdir. Hacmi hızlıca artan diye tarif edildi çünkü uçak için düşünecek olursak, sürekli uçuşlar yapılıyor ve gigabaytlarca belki terabaytlarca veri depolanıyor her gün. Basitçe belirtmek gerekirse, büyük veri, özellikle yeni veri kaynaklarından elde edilen daha büyük, daha karmaşık veri kümeleridir. Bu veri kümeleri geleneksel veri işleme yazılımları ile işlenemeyecek kadar büyük ve karmaşıktır. Ancak bu büyük hacimli verileri bilgiye dönüştürebilsek, daha önce üstesinden gelemeyeceğiniz iş sorunlarını çözmek için kullanılabılırız.

Büyük veri, işletmeler, hükümetler ve bilim dünyası için büyük potansiyel taşıyor. Ancak belirttiğimiz gibi bu tür verilerin analizi ve işlenmesi geleneksel yöntemlerle zor olabilir. Bu nedenle, büyük veriyi işlemek ve anlamlı bilgilere dönüştürmek için özel teknolojiler, araçlar ve yetenekler geliştirilmiştir. Örneğin, Hadoop ve Apache Spark gibi açık kaynaklı çözümler büyük verinin işlenmesi için yaygın olarak kullanılır.

Büyük veri, günümüzde iş dünyası, hükümetler ve bilim dünyası için büyük bir öneme sahiptir. İşletmeler, müşteri davranışlarını anlayarak daha iyi hizmet sunabilir ve rekabet avantajı elde edebilirler. Hükümetler, kamu hizmetlerini daha verimli hale getirebilir ve suçla mücadelede veri analizini kullanabilirler. Bilim dünyası, büyük veri analiziyle daha önce çözilemeyen sorunlara ışık tutabilir.

Büyük veri her ne kadar yararlı kullanılabilecek olsa bile bazı sorunlar mevcuttur. Bu kadar veriyi saklamak için büyük depolama alanları gereklidir. Bu verileri kategorize etmek daha zordur, güvenliği önemlidir. Bu verileri işlemek için donanım, yazılım yatırımlarına iyi para ayırmak gerekebilir. Tabi bunlar bizi çok ilgilendirmiyor elimizde büyük veri olmadığını düşünecek olursak.

Günün sonunda sosyal medya platformlarında her bir hareketiniz veri olarak kaydediliyor. Sadece sizin değil milyonlarca insanın verisi kaydediliyor ve büyük veri elde ediliyor. Bu büyük veri işlenip anlamlı bilgiler elde edilmeye çalışılıyor.

Tabi şunu hatırlatmakta fayda var. Veri büyük olsun olmasın işlenip bilgi elde edilebilir. Sizin Ahmet'in profiline girip, birkaç fotoğrafına baktığınız bilgisi bir büyük veri havuzuna dahil oluyor ama özelde sizin hakkında bir bilgi veriyor. Ahmet'in profiline baktınız ama neden? İşte buradaki bu veriyi bir yazılım değil belki bir insan analiz ediyor, işliyor. Ve buradan doğru veya yanlış bir bilgi üretiyor. Ve bu bilgiye göre size ithamlarda bulunuyor. Hani Ahmet ile küstün? Profilinde vakit geçirmişsin demek ki küs değilsin. Belki bu bilgi yanlış ama bunu ispatlamanız gerekiyor artık. Ahmet ile küs olduğuna dair bir mesaj bulup göstermen gerekiyor belki. Öyle bir mesaj yoksa o itham kalıyor. Yani;

Ne kadar az veri o kadar az bilgi. Ne kadar az bilgi o kadar az itham.

www.takvadergisi.org

